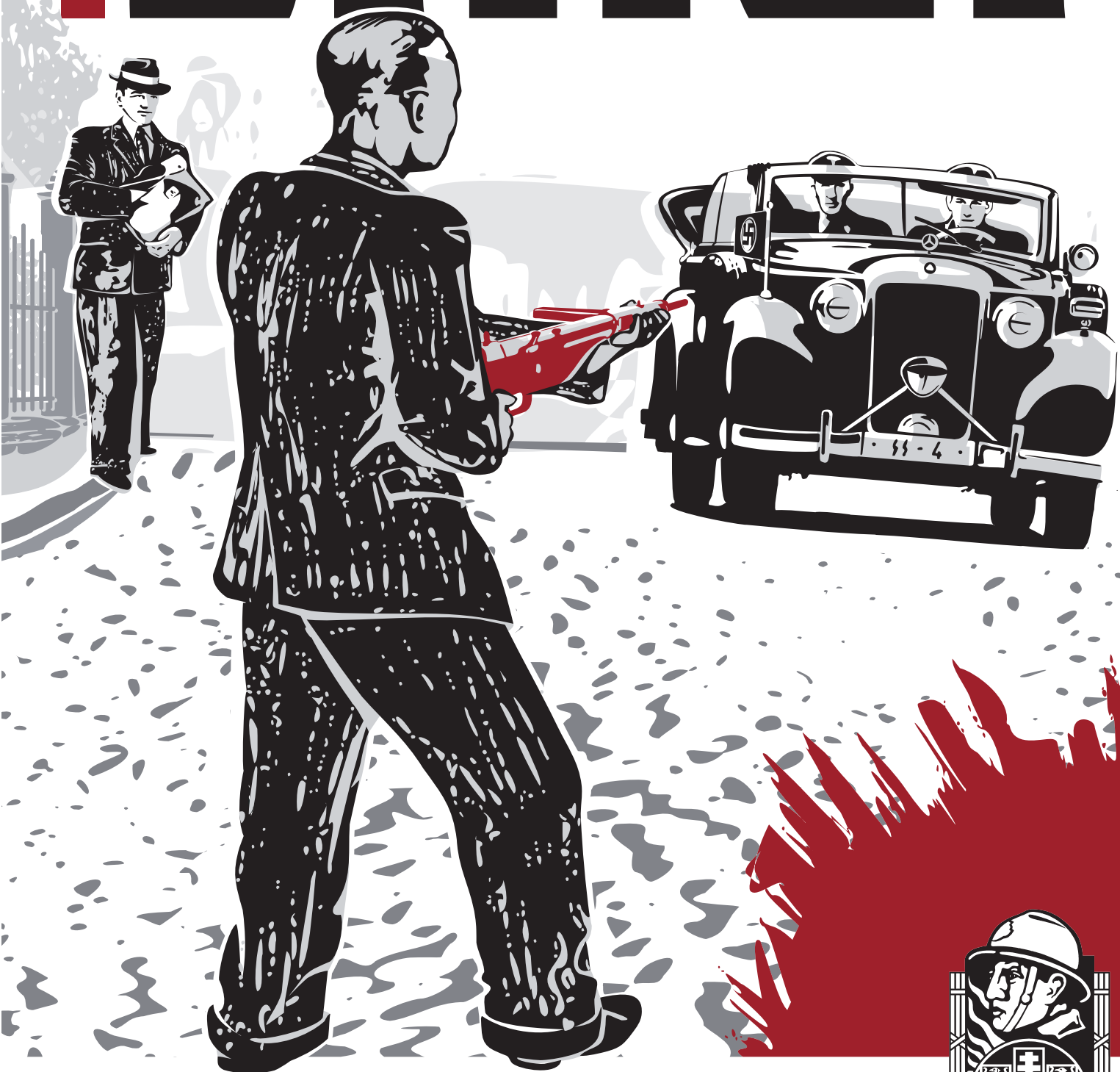

LEGIONÁŘSKÝ

2/2017

Směr

Zborovské oslavy
100. výročí bitvy

75 let od operace
Anthropoid

Národní pouť
ke Zborovu

Z činnosti našich
legionářských jednot

1918

ČESKOSLOVENSKÉHO DĚLOSTRELECTVA

30. ZÁŘÍ 2017
JOSEFOV
RAVELIN XIV

J. Večel

VÍCE NA: WWW.CSOL.CZ

ČESKOSLOVENSKÁ
OBEC LEGIONÁŘSKÁ

MINISTERSTVO OBRANY
ČESKÉ REPUBLIKY

VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV PRAHA

Rota
NaZdar

Muzeum
a vzdělávací centrum
československých legií

VÁLEČNÍ VETERÁNI

Oslavy osvobození Československa a konec druhé světové války..... **2**

Povýšení do vyšších hodností..... **3**

Setkání válečných veteránů v Průhonicích..... **3**

Setkání druhoválečných a novodobých veteránů Na Valech..... **4**

Devadesátiny Václava Petrase..... **5**

Petr Beck čestným občanem..... **5**

Ze vzpomínek válečného veterána Josefa Jedličky..... **6**

Opustili naše řady..... **7**

ROZHOVOR

S předsedou Poslanecké sněmovny Janem Hamáčkem o Národní pouti ke Zborovu..... **8**

NÁRODNÍ POUŤ KE ZBOROVU

Pouť ke Zborovu..... **9–11**

Obnovení poselství v Bratrské mohyle v Kalynivce..... **12**

Pietní akt v Ozerné..... **12**

Slavnostní večer v tarnopolském divadle Tarase Ševčenka.... **13**

Slavnostní pieta u zrekonstruované Bratrské mohyly v Kalynivce..... **14–16**

Poděkování za organizaci Národní poutě ke Zborovu..... **17**

Zborovským bojištěm po sto letech..... **18–19**

SVÍČKY ZA PADLÉ

SVÍČKY NA POČEST OBĚTÍ ZBOROVA..... **20–23**

REKONSTRUKCE BITVY

Milovice se proměnily ve zborovské bojiště..... **24–25**

ANTHROPOID

75 let operace ANTHROPOID. Muži odplaty na Karlově náměstí..... **26–29**

STALO SE

Senice si připomínala působení paraskupiny SILVER A..... **30**

BAHNA 2017..... **31**

Anabase bezejmenných brášek – vernisáž obrazů Otty Matouška..... **32**

ČsOL na Pražské muzejní noci..... **32**

Odhalení pamětní desky ve Wormhoutu..... **33**

Buzuluk – kolébka československé armády..... **34–35**

Oheň (bez) naděje..... **36**

Slavkovské memento..... **38**

Slavnosti svobody v Plzni za přítomnosti členů ČsOL..... **39**

ČINNOST JEDNOT

Uctění památky odbojářů z Těšínska..... **40**

Vzpomínka na OUT DISTANTCE v Ořechově..... **40–41**

Přednáška o osvobození obce Bystřičany..... **41**

Pietne spomienky na M. R. Štefánika na Slovensku..... **42**

Frydek-Místek byl osvobozen 4. května 1945..... **42**

72. výročí osvobození Československa a města Bruntálu..... **43**

Přebor ve střelbě z pušky a pistole k příležitosti 100. výročí založení 6. střeleckého pluku Hanáckého..... **43**

Svíčky za padlé..... **44**

Květnové kladení věnců v Žatci..... **44**

Oslavy Dne vítězství ve Slaném a Kladně..... **45**

Odhalení pomníku ke 100. výročí bitvy u Zborova..... **45**

Přednáška k 100. výročí bitky při Zborove vo Veselí na Moravou..... **46**

Poučná exkurze pro šenovské žáky..... **46**

Bambifest 2017 v Českých Budějovicích..... **47**

Pocta parašutistům..... **47**

Legionáři na střelnici v Družici stříleli již po sedmé..... **48**

Střelecký den jednoty ČsOL Bruntál..... **48**

Výstava o Zborovu ve Strážnici..... **49**

Zájezd žáků z Tachova do leteckého muzea..... **49**

Vzpomínka na setkání válečných veteránů ve Smržovce..... **50**

INMEP 2017..... **50**

HISTORIE

Řadový ruský legionář desátník Jindřich Švorc..... **51–52**

Legionář František Kutlvašr. „Snad zde uvidím slunce zapadat“..... **53–55**

POZVÁNKY A INFORMACE

Zveme vás..... **56**

Oslavy osvobození Československa a konce druhé světové války

text br. Jiří Filip
foto AČR a archiv ČsOL

Konec dubna a začátek května patřil v celé naší vlasti připomínkám osvobození Československa v roce 1945. Členové legionářských jednot se účastnili nebo sami organizovali množství pietních shromáždění ve městech a obcích republiky.

Tradičně tak byl vypraven v pátek 28. dubna autobus MO ČR s válečnými veterány a členy ČsOL do Ostravy u příležitosti 72. výročí osvobození města. Krajským vojenským velitelstvím Ostrava byl připraven bohatý program počínaje tradičním koncertem Ústřední hudby AČR, přes návštěvu Památníku v Hrabyni až po hlavní pietní akt 30. dubna v Komenského sadech. Při této příležitosti předali váleční veteráni v čele s místopředsedy ČsOL br. Václavem Kuchynkou a Tichomírem Mirkovičem ocenění řediteli ostravského velitelství plk. Jaroslavu Hrabcovi.

Zástupci ČsOL a váleční veteráni nechyběli ani při připomínkách povstání v Praze. Dne 5. května u Staroměstské radnice, u Českého rozhlasu nebo na mostě Barikádníků. Člen Předsednictva ČsOL br. Jiří Vlasák se 6. května poklonil památce obětí války z řad spojeneckých armád na Ďáblickém hřbitově a v Žernosecké ulici a uctil památku obětí heydrichiády na Kobyliské střelnici. Památku vojáků, kteří za druhé světové války položili své životy, uctil při pietních aktech na Olšanských hřbitovech dne 7. května vedoucí projektu Péče ČsOL o válečné veterány br. Viktor Šinkovec.

Přehlídku nastoupených jednotek na Vítězně vykonal předseda Senátu PČR Milan Štěch a ministr obrany Martin Stropnický

Pietní síň pražské Staroměstské radnice, kde bylo 5. května vzpomenu obětí povstání

Místopředseda ČsOL br. Václav Kuchynka při svém projevu v Komenského sadech v Ostravě

Ceremoniál na Čestném dvoře Národního památníku na Vítězně vedl velitel Posádkového velitelství Praha plk. gšt. Milan Virt

Váleční veteráni dekorováni ministrem obrany v Slavnostní síni Národního památníku na Vítězně

Dne 8. května se uskutečnil v areálu Národního památníku v Praze na Vítězně pietní akt k 72. výročí ukončení druhé světové války. Prezidenta republiky zastupoval předseda Senátu PČR Milan Štěch. Při události nechyběl předseda vlády Bohuslav Sobotka, ministr obrany Martin Stropnický, náčelník Generálního štábu AČR arm. gen. Josef Bečvář a představitelé ČsOL v čele s jejím předsedou br. Pavlem Budinským. Po skončení pietního aktu se pozvaní přemístili do Slavnostní síně Národního památníku na Vítězně, kde ministr obrany udělil nejvyšší resortní vyznamenání 32 válečným veteránům a vybraným osobnostem rezortu obrany. ■

Povýšení do vyšších hodností

text br. Jiří Filip
foto AČR

U příležitosti oslav 72. výročí konce druhé světové války na Vítkově byl ministrem obrany Martinem Stropnickým jmenován místopředseda ČsOL a válečný veterán Tichomír Mirkovič do hodnosti podplukovníka.

U příležitosti Dne vítězství se tradičně konalo jmenování nových generálů na Pražském hradě. Prezident republiky Miloš Zeman povýšil mimo jiné také čtyři válečné veterány z druhé světové války. Vyšší generálskou hodnost získal

Povýšení váleční veteráni Emil Boček, Václav Kuchynka a Pavel Vranský

Válečný veterán Emil Boček byl prezidentem republiky povýšen do hodnosti generálmajora

jeden z posledních žijících pilotů druhé světové války bojujících v britském stíhacím letectvu místopředseda ČsOL Emil Boček, který povýšil na generálmajora. Z plukovníků do hodnosti brigádních generálů byli povýšeni místopředseda ČsOL Václav Kuchynka, bojovník z východní fronty, a piloti britské RAF Pavel Vranský a Miroslav Antonín Liškutín. ■

Setkání válečných veteránů v Průhonicích

text br. Jiří Filip
foto archiv ČsOL

V pátek 23. června se v Průhonicích uskutečnilo setkání válečných veteránů s vzácnými hosty u příležitosti oslavy povýšení do generálských hodností a významného životního jubilea válečné veteránky Boženy Ivanové.

Kromě oslavenkyně a povýšených veteránů genmjr. Emila Bočka a brigádních generálů Václava Kuchynky a Pavla Vranského byli přítomni i veteráni brig. gen. Miloslav Masopust, plk. Alois Dubec a velitel čs. jednotky v Perském

zálivu plk. Ján Valo. Ke gratulantům patřil v první řadě předseda ČsOL br. Pavel Budinský, ale také tři náčelníci – náčelník GŠ AČR arm. gen. Josef Bečvář, náčelník VKPR genmjr. Jan Kaše a náčelník GŠ OS SR gen. Milan Maxim. Ministerstvo obrany ČR zastupovala náměstkyně Alena Netolická a přítomen byl i ředitel Ochranné služby Policie ČR brig. gen. Jiří Komorous.

Celé setkání proběhlo v příjemném duchu a jubileum Boženy i povýšení bylo řádně oslaveno. ■

Setkání druhoválečných a novodobých veteránů Na Valech

U příležitosti 77. výročí Bitvy o Anglii proběhlo v pondělí 10. července 2017 tradiční setkání vedoucích představitelů Ministerstva obrany ČR a Generálního štábu AČR s válečnými veterány, vojenskou veřejností a členy ČsOL a dalších organizací. Po příchodu čestného předsednictva byla do Hlavního sálu MO Na Valech přinesena státní vlajka a zazněla Česká a Slovenská státní hymna.

Po uvítání vzácných hostů promluvil k přítomným ředitel Odboru pro válečné veterány MO ČR plk. gšt. Eduard Stehlík, který shrnul a ocenil zásluhy čs. letců při obraně Británie v době hrozící invaze nacistického Německa. S dalším projevem vystoupil zástupce GŠ AČR plk. Ondřej Rejman, který ve svém řeči promluvil k přítomným válečným veteránům a zdůraznil, že jejich činy a odhodlání jsou zdrojem hlubokého respektu, který k nim chovají současní vojáci české armády. Jeho Excelence mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Slovenské republiky v ČR Peter Weiss vyjádřil své poděkování za to, že se mohl opět setkat s válečnými veterány. Připomněl těžký úděl našich a spojeneckých vojáků v roce 1940, kdy se mnohým mohla zdát situace jako beznadějná a vyvýšil jejich hrdinství proto, že se za tím v této době rozhodně nemohl skrývat žádný kalkul. Před přítomnými poté převzal z rukou kladenské předsedkyně a členky Předsednictva ČsOL ses. Evy Armeanové a plk. gšt. Eduarda Stehlíka Pamětní medaili ČsOL III. stupně válečný veterán Ing. František Kyncl, kterému bylo poblahopřáno i k jeho nedávným narozeninám.

Na závěr promluvil místopředseda ČsOL brig. gen. Václav Kuchynka. Následně přítomní povstali a minutou ticha uctili památku padlých. Po odnesení státní vlajky se účastníci shromáždění odebrali do předsálí na neformální setkání. V poslední době se podobných akcí účastní čím dál více veteránů zahraničních misí Československé a České republiky, což je nepochybně pozitivní trend a zaslouží si pozornost a další rozvíjení. ■

Válečný veterán František Kyncl přebírá ocenění z rukou ses. Evy Armeanové

Čestné předsednictvo slavnostního setkání Na Valech

Druhováleční a novodobí váleční veteráni spolu se členy jednot ČsOL

Zájem o událost projevila také média, která své dotazy směřovala i k řediteli Odboru péče o válečné veterány plk. gšt. Eduardu Stehlíkovi

Devadesátiny VÁCLAVA PETRASE

text br. Petr Majer
foto Petr Pavelka

Primátor Statutárního města Frýdek-Místek Michal Pobucký přijal na radnici v pondělí 3. července plukovníka ve výslužbě Václava Petrase, válečného veterána, příslušníka 1. čs. armádního sboru v SSSR. Stalo se tak u příležitosti jeho životního jubilea 90. narozenin. Primátor panu Petrasovi udělil pamětní plaketu k 750. výročí založení města. Oslavenci přišli poblahopřát také zástupci Armády ČR v čele s plk. Jaroslavem Hrabcem, ředitelem KVV Ostrava, předseda Jednoty ČsOL ve Frýdku-Místku plk. v. v. Petr Majer a terénní pracovník projektu Péče ČsOL o válečné veterány Petr Radina.

Václav Petras se narodil 3. července 1927 v Kvasilově na Volyni. Obtížná ekonomická situace, která donutila mnoho Čechů a mezi nimi i rodinu Václava Petrase opustit svou vlast, je přivedla až na Volyni. Českou školu začal navštěvovat v obci Zdolbunov. Pocit sounáležitosti s bývalou vlastí se u volyňských Čechů vypukl na konci 30. let, v době ohrožení Československa nacistickým Německem. Po vypuknutí druhé světové války se začali na Volyni stále častěji objevovat běženci ze zemí obsazených německou armádou, hlavně z Polska a bývalého Československa, kteří informovali své krajany o tom, co se děje doma. To formovalo postoje celé rodiny Václava Petrase. O několik let později, v roce 1944, kdy Sovětská armáda osvobodila území Volyně, se sedmnáctiletý Václav Petras rozhodl se svou sestrou Helenou vstoupit dobrovolně do československé vojenské jednotky, která se formovala v Rovně. Tím rozhodujícím okamžikem bylo, když při kopání obranných zákopů pro postupující Sovětskou armádu zahynul jeho otec při německém náletu. Pak následovaly Černovice, kde byl přidělen ke spojářům, u nichž prodělal základní výcvik u radiostanic, telefonních přístrojů, zvládl Morseovu abecedu, ale nejtěžší, jak říká, bylo „tahání bubnu na zádech“. V červenci 1944 skončilo období příprav a jednotka byla přesunuta do Polska do prostoru Krosna. Účastnil se osvobozování své vlasti – Československa. Na tuto dobu si i dnes jasně vzpomíná: „Úkoly se měnily podle dané situace,

Primátor Statutárního města Frýdek-Místek Michal Pobucký blahopřeje plk. v. v. Václavu Petrasovi k jeho životnímu jubileu

od tažení nekonečných kilometrů telefonních drátů v době útoku a postupu po udržování spojení pomocí Morseova klíče v době relativního klidu. Nežádka bylo nutné hlídat i bojovou techniku k smrti unavených kamarádů, kteří po celý den urputně útočili a nyní si potřebovali oddechnout. Tak to šlo každý den v zimě, v mrazu, dešti až konečně přišel ten vytožený den – konec války. Nadšení osvobozeného obyvatelstva a nesmírná radost z toho, že to člověk přežil, to jsou ty nejkrásnější vzpomínky na konec války roku 1945.“

Po válce nejprve Václav Petras přemýšlel nad tím, že by zůstal v armádě, rozhodl se však pro řemeslo, kterému se začal učit ještě před válkou a to pivovarnictví. Vystudoval pivovarnickou průmyslovku a později Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze. Pivovarnictví zůstal věrný po celý život. Pracoval v různých pivovarech, například v Kadani, v Opavě, v Ostravě i v Nošovicích. Stal se nakonec krajským ředitelem všech pivovarů na Severní Moravě. V roce 1989 odešel do důchodu. Je nositelem celé řady vyznamenání, např. Řádu Velké vlastenecké války, Za hrdinství, Za chrabrost před nepřitelem a dalších. ■

PETR BECK čestným občanem

text br. Antonín Zgažar, předseda jednoty
foto archiv jednoty

Vsobotu 17. června 2017 se ve Společenském domě v Bruntále konalo mimořádné zasedání bruntálského zastupitelstva. Členu naší Jednoty ČsOL v Bruntále „34. pěšího pluku střelce J. Čapka“ br. Petru Beckovi bylo při této příležitosti uděleno za jeho celoživotní přínos Bruntálu nejvyšší městské ocenění – čestné občanství města Bruntálu. Je prvním občanem po roce 1989, kterému bylo toto ocenění uděleno.

Válečný veterán Petr Beck, který v červenci oslavil devadesáté narozeniny, je jediným žijícím občanem našeho města, který žil v Bruntále před druhou světovou válkou, než ho němečtí nacisté s celou jeho rodinu z města vyhnali. Nakonec celá rodina skončila v Terezíně, odkud byla odvezena do Osvětimi. Zde Petr Beck přišel o maminku, bratra a většinu příbuzných. On sám se zachránil, když se mu podařilo uprchnout z pochodu smrti a v březnu 1945 se přidal k Rudé armádě.

Pamětní list a skleněnou plaketu předal br. Petru Beckovi starosta města br. Petr Rys. Poté náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje udělil bratru Petrovi Zlatý odznak Moravskoslezského kraje.

Člen bruntálské jednoty, válečný veterán Petr Beck obdržel jako první občan v porevoluční éře čestné občanství svého rodného města

Slavnostního zasedání se zúčastnili i poslanec parlamentu, senátor, zástupci Moravskoslezského kraje, členové řady bruntálských organizací a spolků a občané města. Mezi gratulanty nechyběli ani členové naší jednoty. ■

Ze vzpomínek válečného veterána JOSEFA JEDLIČKY

Vmém dosavadním životě se vše změnilo, když v říjnu 1938 Němci obsadili Sudety a obzvláště pak po obsazení Čech a Moravy v březnu roku 1939. S kamarády jsme usoudili, že musíme nějakým způsobem reagovat.

Bylo nás nejméně patnáct. Scházeli jsme se ve Velké Bystřici v chatě na Vrtově, kde jsme plánovali, jak škodit fašistům.

Někteří jsme pracovali v Mariánském Údolí, kde ve fabrice Němci začali vyrábět granáty a miny pro německou armádu. Na nočních směnách jsme ničili obráběcí stroje a čistící bubny na litinové odlitky tím, že jsme do ložisek sypali písek. Dvakrát se nám podařilo vyřadit z provozu vodní elektrárnu, která zásobovala elektřinou továrnu a celou obec Mariánské Údolí. Nakonec jsme zapálili tovární administrativní budovu. Němci lítali jako šílení, ale nic se jim nepodařilo vypátrat.

Od napadení Sovětského svazu Německem v červnu 1941 začaly do železniční stanice Velká Bystřice jezdit nákladní vlaky s německým vojenským materiálem směr Krnov-Polsko na východní frontu. Byla tam jednokolejka a tak vlak stával na nádraží a čekal na vlak z opačného směru. V noci jsme naskákali na naložený vlak a když se rozjel, kladivy a sekerkami jsme rozbíjeli zeměměřovače, akumulátory, baterie, vypouštěli benzin a menší děla a minomety vyhazovali z vagonů. U Smilova bylo velké stoupání, vlak zpomalil, my jsme vyskákali a šli spokojeně domů.

Při jedné takové akci jsme otevřeli několik vagonů a v nich byly samé sudy. Asi pět stolitrových sudů jsme vyházeli z vagonu a na vozíku odvezli do sklepa místního zámečku. Nikdo na to nepřišel, až po válce jsme zjistili, že v sudech byla kořalka pro vojáky na východní frontě.

Na protest proti okupaci jsme soustavně nosili květiny k podstavci, kde stávala socha T. G. Masaryka.

Dalším naším plánem bylo vyhození smilovského tunelu, abychom zabránili vojenským transportům na východní frontu. Neměli jsme trhavinu, proto jsme se spojili s místními

*Autor textu válečný veterán
Josef Jedlička*

železničáři a ti nám poradili, abychom odšroubovali v tunelu jednu kolej a k tomu nám dali potřebné klíče. Kolej jsme odšroubovali, když v tom se tam objevili Němci a začali střílet. Pak začalo první zatýkání u Hynků, kteří ukrývali některé z mých kamarádů. Proto jsme se rozhodli odejít do Beskyd. Z bunkru u Františka Štencla jsme vzali všechny zbraně a v obci Oznice jsme se zapojili do partyzánské brigády Jana Žižky z Trocnova.

Prvním větším úkolem bylo sehnat výbušniny. Jan Bednář nás zavedl do rudných dolů v Krakovičích. Cestou tam jsme osvobodili z ubytovacích lágrů deset ruských zajatců a ve skladech rudných dolů nabrali do pytlů,

tašek a batohů velké množství trhavin. Vše se nám podařilo donést až k brigádě. Cestou k brigádě jsme vyhodili do vzduchu dva sloupy elektrického vedení vysokého napětí a následně nákladní vlak v železniční stanici Prosenice.

Druhým naším úkolem bylo sehnat oblečení. Požádal mne o to sám náčelník štábu brigády Murzin, protože bylo stále něco potřeba. V brigádě byly stovky ruských vojáků, kteří utekli ze zajetí a byli oblečení pouze v hadrech.

Vzpomněl jsem si, že obchodní dům „Huňka“ v Olomouci má velké sklady oděvů v Bohuňovicích pro německou armádu. V Dolanech nám rolníci, hlavně rolník Šuba, ochotně půjčili dva povozy s dvěma páry koní a dva čeledíny. Pracovníci ve skladu nám ochotně pomáhali oděvy nakládat. Byly tam letecké kožené kombinézy, tankové kombinézy a běžné oděvy a kožichy. Pamatuji se, jak jedna z pracovnic nás na kožichy upozornila, abychom si je odnesli. Všechno jsme pak bez problému dopravili do Beskyd k brigádě.

Takhle jsme neustále pendlovali mezi brigádou a Velkou Bystřicí, zásobovali brigádu zbraněmi, které pro nás obstarávali pracovníci vojenské továrny „Letov“ v Olomouci. Podařilo se dokonce zajistit i lehký kulomet.

Soustavně jsme přepadávali četnické stanice za účelem odebrání zbraní. Tak se nám podařilo do značné míry vyzbrojit celou brigádu.

Také jsem se zúčastnil přepadení zámečku v Loučce u Val. Meziříčí, kde byl dobře vyzbrojený oddíl třiceti Němců. Tam jsme ukořistili spoustu pancéřových pěstí a jiných zbraní.

Po této akci na nás Němci poslali armádu, a tak se celá brigáda přesunula do Vizovic u Zlína. V okolí Vizovic jsme přepadávali ustupující Němce a tam jsme se také dočkali konce války.

Toto je velmi stručný popis mé odbojové činnosti. Ještě bych se rád zmínil o tom, z čeho mám snad největší radost. Podařilo se mi zachránit před gestapem spoustu lidí, které by čekala jistá smrt.

Byli to Oldřich a Božena Niklovi a Růžička z Velké Bystřice, František Brix se synem a Antonín Knapek z Dolan, Bednář a Jakl z Bukovan, Čestmír Podzemný, Blažke, Andrés, Ocásek, Deml a další.

Také mnoho ruských vojáků, kteří utekli ze zajateckých táborů. Všechny jsem ukryl u rolníka pana Lintnera v Lošově ve stodole a postupně jsem je převedl do Beskyd k brigádě. Všichni se dočkali konce války. ■

Partyzánský velitel Dajan Murzin (ve stanu) se svým štábem v lesích na Vsetínsku

Opustili naše řady

JAN DUŠEK

Poslední válečný veterán na Jindřichohradecku Jan Dušek odešel 10. července 2017 ve věku 95 let.

Odešel člověk, který toho v životě mnoho zažil, který jako dítě prožil za první republiky hospodářskou krizi, kdy poznal co to je bída, hlad a nouze. Hned po nástupu nacistů a okupaci vlasti se jako mladý chlapec zapojil do odbojové činnosti v 12členné skupině, která byla po dvou letech odhalena. Na gestapu mu při výsleších prorazili ušní bubínek. Všichni členové skupiny byli posláni do koncentračních táborů, kde byl téměř po tři roky vězněn až do konce války.

Prošel dvěma lágry, kde nacisté cvičili psy na živých lidech. „Zde jsem prožil prvně svojí smrt. Ztratil jsem svoje jméno a bylo mne přiděleno číslo 30777. Tyhle sedmičky mi rozhodně štěstí nepřinesly“, říkal. To, že byl řemeslem zedník, které potřebovala Říše pro obnovu rozbombardovaných měst a fabrik, mu zachránilo život. Při pochodech smrti přišel o kamarády, kteří vyčerpání byli s více jak dalšími 20 upálení zaživa ve stodole.

Vydržel až do Buchenwaldu, kde byl zařazen do stavební čety. Tam byl zraněn při jednom náletu spojeneckým letectvem několika střepinami, když se probral z mrákok na hromadě mrtvol, tak jej k životu

probudil silný déšť. Byl již nahý a připraven ke spálení. Zraněný a vyděšený se doplnil do baráku, kde se jej ujali spoluvězni a uklidili ho na tyfový barák, kde jej ošetřoval mladý český lékař. Vytáhl dvě střepiny, třetí zůstala zaseknuta v ploténce krčního obratle.

„Dne 5. dubna 1945 nás esesáci vyhnali na transport smrti. Popsat všechny hrůzy transportu, to se snad ani nedá. Vždyť po týdenním putování osvobodila americká armáda sotva 1200 vězňů, a to nebyl konec. Lidi umírali z vyčerpání i potom.“ To všechno je z vyprávění spoluvězně, sám o útrapách nemluvil. Pouze si vzpomněl na tátu, že když jako děti říkali, že mají hlad, tak jim říkal, že opravdový hlad je až po devíti dnech.

Po návratu z koncentráku vážil pouhých 42 kg. Díky všestranné péči lékařů a rodiny se po roce zotavil a byl povolán do služby v armádě, kde trávil asi čtyři roky. Následně se začal věnovat svým koníčkům a zálibám, myslivosti, rybařině, ale především kynologii. Výcviku psů věnoval mnoho času a zlí jazykové tvrdili, že si se psy povídá. V řadách myslivců a kynologů si vytvořil pevné přátelské pouto.

Prožil i operaci v ÚVN, kdy se mu ozvala střepina z války. Zákrok shodou okolností, řídil profesor – za války onen mladý lékař, který mu původně v Buchenwaldu zachránil život.

PAVEL ŠVEC

V pátek 23. června zemřel ve věku 93 let válečný veterán Pavel Švec. Jako devatenáctiletý se zapojil do bojů proti nacistickému Německu a pomáhal osvobodit republiku. Mimo jiné se účastnil závěrečných bojů války v rámci tzv. Ostravské operace.

Za druhé světové války sice narukoval do školy leteckého dorostu, ale nejprve

bojoval s nepřítelem na zemi. V roce 1944 se přidal k povstalcům Slovenského národního povstání. Teprve pak zasáhl do bojů ve vzduchu.

Bojoval jako palubní střelec bitevního letadla Iljušin Il-2 u 3. československého bitevního pluku, který byl součástí 1. československé smíšené letecké divize v Sovětském svazu. V boji s nepřátelskými stíhačkami obsluhoval (zády k pilotovi) kulomet ráže 12,5 mm.

Po druhé světové válce létal Pavel Švec rovněž jako civilní pilot v Africe. Žil v Malých Svatoňovicích. Do výslužby šel v hodnosti plukovníka. Pavel Švec byl mimořádně skromným člověkem. A jedním z posledních válečných veteránů žijících v trutnovském okrese.

MILAN TĚŠÍNSKÝ

Dne 12. května 2017 zemřel člen Republikového výboru ČsOL br. Milan Těšínský. Na těchto řádkách uveřejňujeme vzpomínku jeho rodiny: „Byl vtipný, veselý, uměl se radovat z každého úspěchu svých nejbližších. Motivoval kolem sebe nejen svoji manželku, své děti, svá vnoučata, ale ovlivnil také mnoho svých přátel, kladl před ně cíle, na první pohled nedosažitelné, ale on věděl, že správná motivace je k nim dovede.“

Pracoval a sám se vzdělával celý život, skutečně až do posledních dnů. Dlouhá léta působil jako informační pracovník v armádě, vychoval spousty mladých, dnes úspěšných pracovníků. Po ukončení aktivní činnosti v armádě, v hodnosti plukovníka, začal pracovat pro americko-českou pojišťovnu, brzy se

stal ředitelem pobočky a opět učil a vychovával kolegy, kterým odevzdával své životní zkušenosti, snažil se je naučit všemu, o čem byl přesvědčen, že jim přinese úspěch. Jeden z jeho kolegů se vyjádřil, že by nikdy nebyl tím, čím dnes je, kdyby nebylo Milana. Když i z americko-české pojišťovny odešel do důchodu, aktivně pracoval dál. Zapojil se do aktivit Československé obce legionářské, pro kterou pracoval do posledních dnů svého života, i z nemocnice ještě organizoval aktivity své domovské jednoty na Praze 8.

V aktivním období svého života se stal vedoucím v oddíle vysokohorské turistiky, a i tam si brzy získal řadu přátel. Byl mezi mladými, byl jedním z nich. Vedl výpravy po mnoha evropských pohořích, často fyzicky i kondičně náročných, organizoval letní i zimní aktivity oddílu, byl jeho statutárním zástupcem. Na každém zájezdu, který se konal pod jeho vedením, byla nádherná atmosféra, spousta humoru, radosti z poznání a krásných zážitků. Večer u ohně dokázal vyprávět spousty vtipných historek z vojny, ale i z různých výletů. Po revoluci spolu s manželkou procestovali ještě řadu exotických destinací, a on sám s velkou radostí sděloval svým přátelům, že už procestoval 79 zemí světa.“

S předsedou Poslanecké sněmovny JANEM HAMÁČKEM o Národní pouti ke Zborovu

br. Jiří Filip

Pane předsedo, jako jeden z nejvyšších ústavních činitelů České republiky jste se rozhodl udělit záštitu nad Národní poutí ke Zborovu u příležitosti 100. výročí bitvy a aktivně přispíval k zdárnému průběhu dlouhých a složitých příprav. Co vše vás vedlo k tomu, že se pro vás Národní poutí stala, troufám si tvrdit, srdeční záležitostí?

Asi před rokem jsem byl osloven Československou obcí legionářskou, zda bych neposkytl Národní pouti záštitu. Ani vteřinu jsem neváhal. Hrál v tom roli několik faktorů. Tím prvním byl význam bitvy u Zborova pro naši státnost. Nebýt jí, možná bych ani já nyní nevystupoval jako představitel suverénního českého státu. Z pohledu první světové války nešlo o převratnou bitvu, ale pro pozdější Československo byla klíčová. To si dobře uvědomovali lidé za první republiky, ale současná generace na to trochu zapomíná. Myslím si, že je moc dobře, že se povedlo kolem výročí rozpoutat i značnou publicitu.

Pokud se nemýlím, máte k legionářům osobní vztah i díky svým předkům.

Ano, i to je důvod, proč jsem bez rozmýšlení podpořil oslavy. Můj pradědeček František Kousal byl příslušníkem 4. čs. střeleckého pluku Prokopa Holého. Bojoval v Rusku a v bitvě u Lipjag byl těžce raněn. Další člen mojí rodiny, plukovník ve výslužbě Vladimír Slánský, byl za druhé světové války příslušníkem 311. bombardovací perutě RAF. Z úcty k nim je téměř mojí povinností podporovat jakékoliv aktivity týkající se legionářů.

Dne 7. června 2017 přijala Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR slavnostní prohlášení k výročí zborovské bitvy. Jaký význam mají pro dnešní dobu podobné akty uznání?

Je to přihlášení se k naší historii, připomínka kořenů naší státnosti zejména pro mladou generaci. Koneckonců toto Usnesení nebylo samoučelné. Jeho text jsme společně s dalšími dokumenty a předměty vložili do časové schránky, která je nyní umístěna v pomníku zborovské bitvy v ukrajinské Kalynivce. Podobnou schránku uložili naši předchůdci z řad poslanců a politiků na totéž místo už v roce 1927. Bohužel se z této schránky moc nedochovalo, protože byla zničena za druhé světové války nacisty. Doufám, že naše poselství bude mít příznivější osud.

Účastnil jste se celého programu Národní poutě, co pro vás bylo nejsilnějším zážitkem?

Těch zážitků bylo hodně, těžko nějaký vyzdvihnout. Velmi silně na mě zapůsobil právě okamžik, kdy jsme ukládali časovou schránku do pomníku, nejsilnější atmosféra byla asi při hlavním pietním aktu 2. července, kam přišlo velké množství lidí. Ať už to byli poutníci z Česka nebo Ukrajinci, byly cítit opravdu silné emoce. Skvělé bylo být i na místě, kde se samotná bitva odehrávala a slyšet tam vyprávění o tom, jak probíhala. Úžasné bylo se setkat s veterány nebo s krajany. Těch zážitků bylo opravdu hodně a mohu jen litovat, že nebylo více času.

V souvislosti s oslavami zborovského vítězství se vypočítávaly veškeré důsledky, které tento vojenský úspěch přinesl pro další formování legií i uznání nároků na samostatný stát. Čím by však podle vás měl zborovský odkaz oslovovat naši současnost, zvláště pak mladou generaci?

Určitě odvahou, hrdinstvím, vlastenectvím, a to v tom nejlepší slova smyslu. Připadá mi, že mladá generace si neváží svobody a své vlasti tak, jak by měla. Bere obojí jako samozřejmost a neuvědomuje si, že za to, co je pro ni běžné, naši předci obětovali životy. Legionáři se oslovovali jako bratři. Držet v důležitých okamžicích při sobě, to je také to, co mi v současné době schází. Často slyším, jak lidé nadávají na svou vlast, ponižují svůj národ, neváží si ho, neustále si na něco stěžují. Přitom se narodili v krásné zemi, kde je všeho relativní dostatek, máme silnou národní historii. Více střízlivého vlastenectví by nám neškodilo. ■

POUŤ KE ZBOROVU

Letos v červenci jsme si připomněli stoleté výročí bitvy u Zborova. Součástí rozsáhlých oslav byla i autobusová pouť, jejíž trasa vedla přes místa spojená s čs. odbojem 1. a 2. světové války v Polsku a Ukrajině, k hlavnímu místu oslav, Bratrské mohyle v Kalynivce.

Autobus vyrazil z Prahy večer v úterý 26. června a přes Brno a Ostravu mířil k první zastávce, kterou byl polský Krakov. Sem dorazil brzy ráno následující den a po krátkém odpočinku jsme se vydali do prvního cíle poutě. Tím byly Bronowice Małe, dnes krakovské předměstí, v roce 1939 zde však stál tábor harcerstva (polská obdoba skautingu), který byl přidělen čs. uprchlíkům a stal se tak jedním z míst vzniku 2. čs. zahraničního odboje. Část zde ubytovaných mužů se v září podílela na obraně Polska před německým útokem. Od té doby se však místo hodně změnilo. Tábor již nestojí a na jeho místě vyrostla po válce nová zástavba. Pozůstatky tábora by se tak mohly nacházet na zahradách zdejších domů. Před nimi došlo k malému zastavení a Milan Mojžíš krátce přiblížil historii místa i čs. jednotky v Polsku.

Následoval přesun do centra Krakova, kam jsme však dorazili v časných ranních hodinách, kdy se město teprve probouzelo ke každodennímu shonu. V klidu jsme si tak prohlídli kostely sv. Petra a Pavla a Panny Marie, budovu tržnice z 16. století a staré náměstí. Část poutníků poté pokračovala na prohlídku královského hradu Wawel, část se přesunula do Muzea polského letectva. V jeho sbírkách se nachází velké množství unikátních letadel, včetně sbírky strojů z 1. světové války. Ty byly do Polska převezeny společně s řadou dalších exponátů (např. letounem Curtiss Hawk II gen. E. Udet) z Berlína v průběhu 2. světové války, aby unikly spojeneckému bombardování. V muzeu je ale řada dalších zajímavých

Unikátní letoun Grigorovič M-5 v expozici letounů 1. světové války v krakovském leteckém muzeu

letadel, např. Spitfire Mk.XVI, který používaly polské perutě v RAF, rekonstruovaný Messerschmitt Bf 109 G-6, jehož vrak byl v roce 2000 vyzdvižen z jezera Trzebuń či na rekonstrukci čekající francouzská lehká stíhačka Caudron 714, kterou na jaře 1940 používala polská jednotka GC I/145. V expozici nechybí ani několik letadel čs. konstrukce, kolekce sovětských MiGů a Suchojů a samozřejmě mnoho strojů polských.

Následoval přejezd do nedalekého Szczepanowa, kde je rodiště sv. Stanislava (asi 1030–1079), patrona Polska. Ten se v roce 1072 stal krakovským biskupem, byl ale zavražděn králem Boleslavem II. Smělým, zřejmě i za to, že kritizoval jeho zhýralý život. Po tomto světcovi je pojmenován Řád sv. Stanislava, který založil polský král Stanislav II. v roce 1765, po vzniku Polského království (Kongresovka) v roce 1815, které tvořilo unii s Ruskem, byl nejprve carem využíván k odměňování polských šlechticů, později byl zařazen mezi

Pietní akt v Tarnówě

další polské řady a během 1. světové války jím bylo oceněno i mnoho čs. legionářů. Jejich historie je také přímo spojena se Szczepanówem. Po přesunu na frontu se do oblasti této vsi přesunula hlídka ppor. Petříka z 1. rotы České družiny a 6. listopadu se utkala s nepřítelem, kterého odrazila. Během boje však padli Antonín Řehák, Josef Vasický a Černohorec Džuro Nikolič. Jednalo se o první bojové ztráty Družiny. Na vojenské části zdejšího hřbitova, kde jsou společné hroby ruských, německých a rakousko-uherských vojáků, proběhla krátká pietní akce, po které promluvila Ivana Čilová, vnučka gen. Čily, který se jako prostý voják těchto bojů účastnil.

Výprava pokračovala do nedalekého Tarnówa, kde se na budově zdejší školy nalézá pamětní deska padlých členů České družiny. Místo je důležité také proto, že v lednu 1915 před touto školou složilo přísahu 231 tzv. novodružiníků, čs. zajatců, kteří se dobrovolně přihlásili ke službě v Družině. Na místě nás již očekávala delegace školy vedená paní ředitelkou Annou Mach. Před pamětní deskou došlo k pietnímu aktu, po němž následovaly proslovy Milana Bachana z Odboru péče o válečné veterány MO, který připomněl historii Družiny, a paní ředitelky, která ocenila česko-polskou spolupráci, uvedla, že jsou na umístění desky patřičně hrdí, starají se o odkaz čs. vojáků a na závěr pozvala poutníky na malé pohoštění do budovy školy. To proběhlo v přátelském duchu a v jeho průběhu byly paní ředitelce a dalším zainteresovaným předány pamětní předměty ČSOL.

Polská část poutě byla zakončena v muzeu Blizna. Do okolí této vesnice se v roce 1943 přesunuly testy tzv. zázračných zbraní, letounových střel V-1 a raket V-2, poté co Penemünde začalo být ohrožováno nálety Spojenců. Testy zde probíhaly až do léta 1944, kdy se prostor dostal do ohrožení postupu Rudé armády. Polským odbojářům se pak podařilo získat mnoho cenných informací i relikvií těchto zbraní, které se jim podařilo odeslat do Velké Británie. Na to upomíná pamětní deska před muzeem. To samo se nachází za vysokým plotem a jeho dominantou jsou repliky rakety V-2 a střely V-1, letoun Antonov An-2 a obrněný vůz. V jediném domě, který má podobu válečného baráku, je popsána historie a vystaveno mnoho válečných artefaktů, které se podařilo získat v okolí, zejména na střelnici.

Následoval přejezd na Ukrajinu přes hraniční přechod Korczoa-Krakowiec, který nám zabral něco málo přes 2 hodiny, a cesta do Lvova. Zde jsme se ubytovali v hotelu Sputnik. Následující dopoledne bylo vyhrazeno prohlídce města. Před tím jsme se ale přesunuli k soše presidenta T. G. Masaryka před základní školou na ulici, která nese jeho jméno. Zde byla položena kytice, zaznělo Ach synku, synku a paní Ludmila Dejneka, předsedkyně zdejší České besedy, přiblížila vztah českých Ukrajinců k Masarykovi, snahy o pojmenování blízké školy jeho jménem a zmínila, že o něm na Ukrajině vyšla kniha. Následovalo předání daru České besedě, zejména publikací. Následně nám byla paní Ludmila průvodkyní po centru Lvova

Muzeum Blizna

Pietní akt v Českém Malíně

Pietní akt u pomníku TGM ve Lvově

s několika kostely, tím nejzajímavějším byla jistě průběžně rekonstruována arménská katedrála ze 14. století. Pak jsme se s naší milou průvodkyní rozloučili a odjeli do Lucku.

Zde měla následovat prohlídka města a hradu. V době příjezdu se však zvedl silný vítr a zakrátko začala silná bouře, takže jsme se jeli rovnou ubytovat do hotelu. Poté jsme se přesunuli do pivovaru Zeman, kde na nás čekalo výborné pohoštění, uvítala nás paní Evženie Vasyljeva, předsedkyně Matice volyňské a nakrátko si k nám přisedl i pan majitel. Část poutníků pokračovala v konzumaci místního piva, část využila nabídky paní Leny Bubela k prohlídce města. Ta začala v nedalekém parku, kde je mnoho pomníků, např. vítězství v 2. světové válce, hroby vojáků padlých při osvobození města či pomník k černobylské katastrofě. Pokračovali jsme do centra a zastavili jsme se též u kanceláří České besedy, které se nachází v historické budově české školy. Také zde jsme zástupcům předali dary.

V pátek 30. června jsme se přesunuli do obce Český Malín, kde proběhl pietní akt k 74. výročí vypálení obce a povraždění a upálení 374 Čechů, 26 Poláků a 132 obyvatel vedlejšího ukrajinského Malína. První část se odehrála na pietním místě, kde dříve stál kostel, druhá pak na hřbitově, kde se nachází

Položení základního kamene v Dubně

hromadný hrob obětí. Na místě promluvila Dagmar Martínková, předsedkyně Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, a starostka Malína. Na závěr pietního aktu zazněla československá hymna. Poté jsme pokračovali do Dubna, kde došlo k položení základního kamene chystaného pomníku padlých příslušníků Čs. střeleckého pluku a čs. brigády v období od vzniku do přesunu ke Zborovu. Poté jsem se přesunuli o několik set metrů dále k pamětní desce Ireny Malínské (1925–2012), bývalé zdravotnice 1. čs. armádního sboru. Po položení věnce o životě této neobyčejné ženy promluvila D. Martínková.

Následně se již autobus vydal ke Zborovu a k Bratrské mohyle v Kalynivce. Zde následující dva dny poutníci pomáhali s přípravou hlavního aktu, přičemž noc trávili v nedalekém Ternopilu, kde bylo připraveno také mnoho kulturních akcí. V neděli 2. července se poutníci účastnili zborovských slavností. Následující den se pak vydali zpět do republiky. Ráno ještě proběhl krátký pietní kat na místě hrobu rakousko-uherských vojáků 86. pluku v Korošilově pod postavením „Mogila“ a po přejezdu ukrajinsko-polské hranice zastávka na Fortu XV Borek pevnostního systému města Přemyšl. Pouť skončila v úterý 4. července ráno v Praze a účastníci si jistě odnesli řadu nezapomenutelných zážitků. ■

Obnovení poselství v Bratrské mohyle v KALYNYIVCE

text br. Jiří Filip

foto Robin Štrégl a Michal Rak

Vsobotu 1. července 2017 byla do Bratrské mohyly v Kalynivce (dříve Cecovce) vložena pamětní schránka s poselstvím. Její cesta na Ukrajinu započala již v pondělí 26. června, kdy se zástupci předních státních institucí setkali v Národním památníku na Vítkově, aby do kovové pamětní schránky vložili poselství pro příštím generacím. Do schránky tak byl umístěn list prezidenta republiky Miloše Zemana, Úřadu vlády ČR, Ministerstva obrany ČR a Vojenského historického ústavu Praha. Poselství s prsty z Bílé hory vložila do schránky předsedkyně Sdružení Čechů z Volyně Dagmar Martinková a řídící tajemník ČsOL br. Milan Mojžíš umístil do schránky poselství předsedy ČsOL br. Pavla Budinského spolu se seznamem padlých čs. legionářů u Zborova a pamětními

Zástupci institucí a spolků, kteří při hrobu Neznámého vojína ze Zborova na Vítkově vložili listy a pamětní předměty do schránky

medailemi ke 100. výročí bitvy.

Poté již zamířila pamětní schránka na Ukrajinu. Jak již bylo výše uvedeno, den před samotným výročním bitvy se po 13. hodině u Bratrské mohyly uskutečnilo její pietní uložení do nitra památníku. Po trubačově signálu „Pozor“ vložil předseda Poslanecké

Jan Hamáček, předseda Poslanecké sněmovny PČR vkládá do schránky Bratrské mohyly poselství pro příštím generacím

sněmovny PČR Jan Hamáček poselství dolní komory českého parlamentu do schránky společně s kamenem z hory Říp. Zatímco byla schránka odborně zabezpečena, osvětlila Dagmar Martinková tradici poselství v Bratrské mohyle. S projevem následně vystoupil předseda Poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček, který se následně odebral v doprovodu předsedy ČsOL br. Pavla Budinského, 1. místopředsedkyně Senátu PČR Miluše Horské a 1. zástupce náčelníka Generálního štábu AČR genpor. Jiřího Balouna k zasazení lípy v čestném prostoru památníku. Po písni Karla Hašlera „Hoši od Zborova“ v podání operního pěvce Libora Nováka byla schránka vložena do Bratrské mohyly a minuta ticha s tóny „Večerky“ pietní akt ukončila. Po překrytí vsazené schránky deskou s Velkým znakem republiky Československé byl památník připraven na slavnostní akt následujícího dne. ■

Pietní akt v OZERNÉ

text br. Jiří Filip

foto Robin Štrégl

Druhý sobotní pietní akt u zborovského bojiště se uskutečnil od 14.30 hod. na hřbitově v Ozerné. V obci se na přelomu června a července 1917 nacházelo obvažiště a na místním hřbitově byly pohřbeni příslušníci Československé střelecké brigády, kteří zemřeli na následky zranění a padli před samotnou bitvou. Na hřbitově se rovněž nachází kenotaf se jmény čs. legionářů,

Čestná stráž v replikách stejnokrojů Československé střelecké brigády při společném snímku na pohřebišti čs. legionářů v Ozerné

kteří padli při tamojším ústupu. Právě tento památník se nachází v centru hrobů padlých čs. legionářů.

Pieta započala písni „Lví silou“ v podání operního pěvce Libora Nováka, po které pronesl modlitbu biskup pražský Církve československé husitské David Tonzar. S projevy následně vystoupili předseda

Předseda ČsOL br. Pavel Budinský při svém projevu v Ozerné

Poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček, 1. zástupce náčelníka Generálního štábu AČR genpor. Jiřího Balouna a předseda ČsOL br. Pavel Budinský. Po písni „Hoši od Zborova“ byly přítomnými delegacemi položeny k centrálnímu památníku květinové dary. Do minuty ticha za padlé následně zazněly tóny „Večerky“ v podání vojenského trubače a celé pietní shromáždění ukončily státní hymny České a Slovenské republiky a Ukrajiny. ■

Závěrečné děkování souboru Divadýlka na dlani za inscenaci Zborov aneb Hrdinové bez patosu

text br. Jiří Filip
foto Pavlína Broumová

Slavnostní večer v tarnopolském divadle Tarase Ševčenka

V předvečer 100. výročí bitvy u Zborova se v sobotu 1. července konal slavnostní program v tarnopolském Akademickém činoherním divadle Tarase Ševčenka, který za přítomnosti předsedy Poslanecké sněmovny PČR Jana Hamáčka zahájil předseda ČsOL br. Pavel Budinský.

První částí programu byla premiéra divadelní hry Zborov aneb Hrdinové bez patosu. Inscenaci předvedl soubor Divadýlka na dlani z Mladé Boleslavi, který nastudoval text z pera svého principála Petra Matouška. Ten si také sám ve hře zahrál v roli svérázného čs. legionáře Houžvičky, který nejednou přidělal vrásky svému veliteli praporčíku Švecovi. Ve třech aktech hry nechyběl humor ani akce. Diváci se v prvním obraze seznámili s jednotlivými aktéry tak, jak přicházeli na ubikaci, kde se dozvěděli, že se zanedlouho přesune celá brigáda ke Zborovu. V druhém obraze již měli za úkol zpevnit celý úsek fronty, který byl čs. jednotkám svěřen. Jednotlivé části hry byly odděleny emotivním zpěvem za doprovodu harmoniky. Poslední scénou hra vyvrcholila samotným útokem ze zákopů, po kterém následovala recitace závěru Medkova Zborova.

Předseda ČsOL br. Pavel Budinský při předání Pamětní medaile ČsOL I. stupně Milanu Bachanovi z MO ČR

Premiéra slavila úspěch, což doložilo diváky vyžádaných pět děkování souboru a spontánní výkřiky „Bravo!“

Po krátké přestávce program pokračoval koncertem Ústřední hudby AČR, na který zavítali u ukrajinští hosté z řad samosprávy a veřejného života. Na úvod zazněly státní hymny České a Slovenské republiky a Ukrajiny v podání operního pěvce Libora Nováka. Po uvítání vzácných hostů vystoupili se svými zdavicemi předseda Poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček, gubernátor Ternopilské oblasti Stepan Barna, 1. zástupce náčelníka Generálního štábu AČR genpor. Jiří Baloun a předseda ČsOL br. Pavel Budinský. Předseda ČsOL spolu s předsedou dolní komory českého parlamentu poté předali Pamětní medaile ČsOL gubernátoru Stepanu Barnovi, předsedovi fondu VIZA Volodymyru Čubirkovi, velvyslanci ČR na Ukrajině Radku Matulovi, generálnímu konzulovi Českého velvyslanectví ve Lvově Pavlu Peškovi, který poskytl rozhodující pomoc při zajištění Národní poutě na území Ukrajiny, a Milanu Bachanovi z Ministerstva obrany ČR. Poté se již rozezněly žánrově pestré skladby v podání Brass bandu Ústřední hudby AČR pod vedením šéfdirigenta pplk. Jaroslava Šípa. Slavnostním večerem v tarnopolském divadle se uzavřel sobotní program a očekávání účastníků Národní poutě se obrátilo k nadcházejícímu dni 100. výročí bitvy u Zborova. ■

Koncert Ústřední hudby AČR odměnili přítomní diváci potleskem ve stoje

SLAVNOSTNÍ PIETA

u zrekonstruované Bratrské mohyly v KALYNIVCE

text br. Jiří Filip
foto Robin Štrégl

Zatímco sobota byla chladná a deštivá, v neděli dopoledne se vyjasnilo. Počasí tak popřálo chystané slavnosti i celému programu v den 100. výročí bitvy u Zborova. Krátce před započítím hlavního pietního aktu byla 1. místopředsedkyní Senátu PČR Miluší Horskou zpřístupněna výstava ČsOL o Zborovu v ukrajinském jazyce ve zborovském muzeu. Spolu s ní promluvili při

této příležitosti také zástupci ukrajinské samosprávy a ředitel místního muzea. Mezi tím probíhaly u Bratrské mohyly v Kalynivce poslední přípravy.

V pravé poledne, dne 2. července 2017, zahájili při Bratrské mohyle v Kalynivce bohoslužbu za padlé přítomní představitelé Církve československé husitské patriarcha Tomáš Butta a biskup pražský David Tonzar. V průběhu bohoslužby byla

Bohoslužba vedená patriarchou Církve československé husitské Tomášem Buttou

Mše místní řeckokatolické církve, při níž byla Bratrská mohyla posvěcena

zpívána píseň „Kdož jsú boží bojovníci“ a součástí bylo i svaté přijímání. Zástupce místní řeckokatolické církve v rámci mše posvětil Bratrskou mohylu a repliky praporů 2. a 3. čs. střeleckého pluku.

Po bohoslužbách byl ve 13 hod. zahájen hlavní pietní akt Národní poutě ke Zborovu vojenským signálem „Pozor“. Po přivítání vzácných hostů, přítomných válečných veteránů a širokých zástupů poutníků z České a Slovenské republiky, stejně jako početně zastoupeného ukrajinského obyvatelstva, proběhlo slavnostní odhalení zrekonstruované Bratrské mohyly a následně byla zde pohřbeným legionářům věnována Hašlerova píseň „Hoši od Zborova“ v podání operního pěvce Libora Nováka. S hlavním projevem vystoupil předseda Poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček, následovaný 1. místopředsedkyní Senátu PČR Miluší Horskou, náměstkyní Ministerstva obrany ČR Alenou Netolickou, ternopilským gubernátorem Stepanem Barnou, přímým potomkem účastníka zborovské bitvy Václavem Petříkem a slovenským velvyslancem na Ukrajině Jurajem Siváčkem.

Závěrečný projev přednesl předseda ČsOL br. Pavel Budinský, který mimo jiné řekl: „Tato mohyla kryje kosti bratří, kteří v neochvějném hrdinství obětovali své životy pro krásný

Momentka z odhalení Bratrské mohyly s předsedou ČsOL br. Pavlem Budinským

Hudební doprovod kladení květinových darů a provedení státních hymen zajišťovala Ústřední hudba AČR

Předseda ČsOL br. Pavel Budinský při závěrečném projevu

Delegace vzácných hostů na čestném dvoře Bratrské mohyly

Delegace vedení ČsOL s veterány druhé světové války při pietním kladení květinového daru

a spravedlivý cíl. Padli za svobodný život svých blízkých, svého národa a pokolení příštích. Sto let, které nás dnešního dne dělí od jejich smrti, přineslo řadu těžkých zkoušek, jež usilovaly nejen o vydobytou svobodu národa, ale o samu jeho podstatu – existenci. Ubránili jsme se za cenu hrozných obětí a dnes se hrdě hlásíme k odkazu zborovských hrdinů. Českoslovenští legionáři u Zborova zvítězili – a jejich vítězství se utvrzuje každý den, který jejich národ žije ve svobodě.“

Po projevech nadešla chvíle pro závěrečnou, nejpietnější část. Přítomné delegace pokryly Bratrskou mohylu květinovými věnci. Spolu s výše uvedenými řečníky se památce padlých hrdinů poklonili i další vzácní hosté – náčelník Generálního štábu AČR arm. gen. Josef Bečvář, náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky genmjr. Jan Kaše, zástupce náčelníka Generálního štábu Ozbrojených sil SR genpor. Pavel Macko, studenti z Pardubického kraje v čele s hejtanem Martinem Netolickým a senátorem Radko Martinkem, zástupci České obce sokolské Zdeněk Mička a Kateřina Wágnerová, zástupci Sdružení Čechů

Památce padlých se poklonil hejtan Pardubického kraje Martin Netolický

Delegace českých poslanců v čele s předsedou Poslanecké sněmovny PČR Janem Hamáčkem vzdává hold padlým zborovským hrdinům

z Volyně s předsedkyní Dagmar Martinkovou a v neposlední řadě naši krajané na Ukrajině z České besedy Lvov.

Do minuty ticha zazněly tóny „Večerky“ a silné neskrývané pohnutí mnohých přítomných zjitřilo na závěr státní hymny v podání Ústřední hudby AČR. Ti, kteří byli v den 100. výročí bitvy u Zborova u Bratrské mohyly, na tyto chvíle jistě nikdy nezapomenou. Vždyť přítomných poutníků z naší vlasti bylo na tisíc a pietě přihlíželo i několik stovek místních obyvatel. ■

Na závěr slavnostního dne byly účastníky poutě zapáleny u Bratrské mohyly desítky zborovských svíček jako výraz jmenovitě vzpomínky na čs. legionáře pohřbené ve společném hrobě

PODĚKOVÁNÍ ČESKOSLOVENSKÉ OBCI LEGIONÁŘSKÉ ZA ORGANIZACI NÁRODNÍ POUTĚ KE ZBOROVU

Na následujících řádcích si dovoluujeme uveřejnit některé z projevů díků a uznání, které bezprostředně po návratu poutníků zpět do vlasti začaly docházet na Ústředí Československé obce legionářské. Jsou důkazem, že naše organizace může s hrdostí považovat oslavy Zborova za vynikající projev své práce v novodobé historii naší činnosti.

Dopis předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Jana Hamáčka

Vážený pane předsedo,

chtěl bych tímto velice poděkovat za vynikající a obětavou práci na vzpomínkových akcích u příležitosti oslav 100. výročí bitvy u Zborova Vám a také všem pracovníkům Československé obce legionářské, kteří se na přípravách a realizaci těchto oslav podíleli.

Velmi si vážím činnosti Československé obce legionářské pro český stát nejen při péči o historický odkaz našich dějin. Bylo mi ctí a potěšením se s Vámi při této příležitosti setkat a přeji Vám a celému spolku mnoho energie a úspěchů při další činnosti.

S přátelským pozdravem.

Jan Hamáček v. r.

Dopis biskupa pražského Církve československé husitské Davida Tonzara

Vážený bratře předsedo,

pozdravuji Vás a věřím, že se Vám daří dobře. Dovoľte mi, abych jménem Pražské diecéze Církve československé husitské Vám, i všem pracovníkům Československé obce legionářské, poděkoval za součinnost, kterou jste věnovali zajištění pietní akce k uctění památky československých legionářů u příležitosti 100. výročí bitvy u Zborova. Způsob, jakým byla akce organizována na místě, byl obdivuhodný a ze strany našich účastníků byl velmi kladně hodnocen.

Za Pražskou diecézi Církve československé husitské děkuji za velmi vstřícný přístup bratra tajemníka Ing. Mojžíše i všem bratrům „legionářům“ a jejich neocenitelnou součinnost při spoluorganizaci společných částí programu o pomoc se zajištěním našeho církevního programu.

Těším se na možnost naší případné další spolupráce.

S přátelským pozdravem a v úctě.

David Tonzar v. r.

Dopis účastníka Národní poutě ke Zborovu Vladimíra Hrubeše z Hradce Králové

Vážený pane tajemníku,
vážený Milane,

jako přímý potomek, vnuk účastníka bojů u Zborova, bych chtěl ještě jednou poděkovat Ústředí ČsOL i Tobě osobně za možnost zúčastnit se Národní poutě, organizované u příležitosti 100.

výročí bitvy u Zborova. Celý program, návštěva jednotlivých pietních míst, památníku padlých v Cecové, účast na samotném oficiálním shromáždění a uctění památky padlých příslušníků Husitské střelecké brigády, možnost projít se po místech, kde byl do prvních bojů nasazen můj děda Václav Hrubeš, příslušník 11. roty, 3. praporu, 1. střeleckého pluku, kde se i hrdinným způsobem podílel na dobytí Mogily, za což byl vyznamenán Křížem sv. Jiří – to vše a mnoho jiného na mě silně emočně zapůsobilo a jsem přesvědčen, že se celá cesta ke Zborovu stane jedním ze zážitků, na které do smrti nezapomenu.

Děkuji za možnost podívat se do míst, kde se můj děda podílel na bojích, které byly počátkem osvobození našich národů z područí a zároveň položily základy k brzkému vytvoření samostatného státu Čechů a Slováků. Jsem pyšný na to, že jsem se mohl Národní poutě zúčastnit.

Jsem hrdý na svého dědu – Václava Hrubeše, Rytíře svatého Jiří.

Ještě jednou upřímně děkuji.

Hrubeš Vladimír

Pořadatele těšily i četné osobní projevy poutníků, kterými jim projevovali své díky, zvláště pak od dalších potomků účastníků bitvy u Zborova, jakými byli Ivana Čílová nebo Václav Petřík.

Na tomto místě uvádíme i velmi emotivní prožitek, jenž poutníci věnovali členům souboru Divadýlka na dlani, kteří v závěru nedělního programu sehráli dvakrát své zborovské představení. V obou případech byli odměněni potleskem ve stoje a ne jeden z diváků neskrýval slzy. I to je jedním z dokladů, jak ryzí a otevřená atmosféra provázela Národní pouť ke Zborovu.

ZBOROVSKÝM BOJIŠTĚM PO STO LETECH

Jako se poutníci z roku 1927 vypravili na obhlídku polí, na kterých se zrodila československá armáda, stalo se navštívení zborovského bojiště součástí i letošní Národní pouti ke Zborovu, která připomenula 100. výročí slavné bitvy. Místa, na kterých se před sto lety bili českoslovenští legionáři za svobodu českého a slovenského národa, jsou dnes již k nepoznání z dochovaných dobových snímků. Ostatně, již během první dokumentační návštěvy zborovského okolí v roce 1922 museli pracovníci Památníku odboje konstatovat, že se bojiště zcela proměnilo v zemědělskou půdu. Členové Československé obce legionářské tak museli připravit hned několik pomůcek, které měly novodobým poutníkům pomoci v orientaci.

Pracovní skupina bratrů z Ústředí ČsOL se v rámci organizace oslav 100. výročí bitvy u Zborova na Ukrajinu vypravila již v dubnu, aby na místě lokalizovala, nafotila a ohledala místa, kudy kráčela naše národní historie. Jejich práce pak posloužila během tvorby hned několika forem průvodců.

Vedle klasické tištěné mapy bojiště, kterou ČsOL vytiskla ve dvou provedeních – dobovou mapu s vyznačením pohybu československých vojenských částí a současnou mapu s vyznačenými body prohlídkových tras – bylo záměrem vytvořit také průvodce pro chytré mobilní telefony nebo tablety. Tu lze volně stahovat i dnes a využívat ji nadále. Významné body zborovského bojiště si přes mobilního průvodce lze prohlížet i z pohodlí domova. K vyznačeným bodům jsou připojeny dobové fotografie, vzpomínky samotných účastníků bitvy a samozřejmě průvodní text. Aplikaci je možné stáhnout přes Google Play pod názvem „ČsOL Mapix“.

I přes moderní přístup však bylo jasné, že naprostá většina účastníků Národní poutě ke Zborovu bude využívat klasických tištěných průvodců. I tak byla orientace na rozlehlém zborovském bojišti ještě posílena nepřehlédnutelnými prvky, které umožňovaly snadný přesun od jednoho z bodů ke druhému. Jednalo se o heliem naplněné balóny, speciálně vyrobené pro zborovské výročí. A nebyla to náhoda. Inspiraci našli bratři u samotných legionářů, u takzvaných Čečkových propagačních balónů. Nové balóny se vznášely nad místy, kde byla jednotlivá stanoviště prohlídkových tras po bojišti. Na těch pak na poutníky čekali bratři v historických uniformách příslušníků Československé střelecké brigády, kteří návštěvníkům poskytovali o daném místě a průběhu samotné

foto Michal Rak

foto Michal Rak

foto Robin Štrégl

foto Pavlína Broumová

foto Pavlína Broumová

bitvy. I když tyto informace obsahovaly i tištění a mobilní průvodci, z úst legionářů si poutníci vše rádi vyslechli. Ostatně, na stanovištích na ně čekali velice zkušení a znalí průvodci z Legiovlaku.

Možnost prohlídky zborovského bojiště po jedné z celkem osmi připravených tras si nenechal ujít snad žádný z poutníků. A udělali dobře. Bojiště pochopitelně navštívil také předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Jan Hamáček, který celé Národní pouti udělil záštitu. Také další členové české poslanecké delegace a další významní hosté se s bojištěm seznámili.

Výchozím bodem byla Bratrská mohyla v obci Kalynivka (dříve Cecová), odkud vedla cesta přes střed vesnice dále do Cecovského údolí. Tudy začínaly všechny trasy, tudy se návštěvníci bojiště dostali k první linii legionářských zákopů. Mohli se tak podívat například do lunetu Kaťa, odkud ráno 2. července 1917 vyrazili do útoku granátníci. U Kati bylo také rozcestí, od kterého se bylo možné vydat na jižní úsek československé linie, kde se nacházely jednotky

2. čs. střeleckého pluku anebo na severní úsek, kde útočily jednotky 1. čs. střeleckého pluku. Některé z tras vedly i ke známému opevněnému rakousko-uherskému postavení Mogila, o které se vedly jedny z nejtvrdějších bojů. Všechny body, jak již bylo zmíněno, označovaly upoutané balony, a poutníci si tak mohli udělat jasnější představu o vzdálenostech mezi jednotlivými postaveními a liniemi, které museli útočící legionáři zdolávat.

Hned u stanoviště za Kalynivkou (u lunetu Kaťa) si poutníci mohli na památku sami nabrat prst ze zborovského bojiště. Pro tyto účely byly u Bratrské mohyly zdarma rozdávány skleněné dózy. Když se pak s naplněnou dózičkou poutníci vrátili, byly jim tyto originálně zapečetěny. Nejen tento originální suvenýr, ale hlavně osobní seznámení se zborovskou plání, snad umocnil jedinečné zážitky, které snad v účastnících Národní pouť ke Zborovu zanechala. Zhotovené materiály a získané zkušenosti nyní mohou posloužit i dalším poutníkům, kteří se v budoucnu rozhodnou navštívit jedno z nejsvětějších míst české a slovenské vojenské tradice. ■

SVÍČKY NA POČEST OBĚTÍ ZBOROVA

text br. Petr Tolar

Součástí rozsáhlých oslav 100. výročí státotvorné bitvy u Zborova, které organizovala Československá obec legionářská, byla také akce nazvaná prostě „Svíčky za padlé“. Ta měla připomenout všechny oběti zborovské bitvy českého a slovenského původu, bez ohledu na to, v jaké uniformě se bitvy zúčastnily. Smyslem akce tak bylo zapálit svíčky za jednotlivé československé legionáře a vojáky rakousko-uherské armády, kteří padli v boji, zemřeli na následky zranění, nebo se stali nezvěstnými v souvislosti s boji na frontě u Zborova (tedy nejen samotného 2. července 1917).

V ýzva k zapojení se do akce směřovala na menší i větší obce a města, ve kterých se zborovské oběti narodily nebo kde před válkou žily. Po prvotní výzvě směřované na místní úřady následovala výzva jednotám ČsOL, jejichž členové měli být v této snaze nápomocni. Tak se také stalo, a díky ochotě mnoha obecních a městských úřadů a vydatné pomoci sester a bratrů z řad Legionářské obce se podařilo uskutečnit zapálení svíček na více než 200 místech v České republice, a po jednom místě také na Slovensku a v Maďarsku.

Pro zapalování byl dán jednotný čas – neděle 2. července 2017 od 18 hod. – ve kterém se měly svíčky rozsvítit na všech vyznačených bodech, které bylo možné najít na webové stránce www.svickezapadle.cz. Na dané stránce se aktualizovala také mapa s vyznačením míst, která se k výzvě přidávala.

Pro tuto vzpomínkovou akci nechala ČsOL zhotovit speciální svíčky v chráněné dílně ateliéru Impala. Zájemcům, kteří se rozhodli zapojit do veřejné výzvy a zavázali se zapálit svíčku za konkrétní osobu ze seznamu obětí, byly svíčky poskytovány zdarma. A to jak prostřednictvím pošty, tak díky práci členů regionálních jednot ČsOL, kteří se do distribuce zapojili.

Mezi těmi, kteří zapalovali svíčky za padlé, nebyli pouze členové ČsOL a zástupci obecních samospráv, ale také představitelé dalších vlasteneckých spolků, sokolové, dobrovolní hasiči, členové klubů vojenské historie a další občané, kterým není naše společná historie cizí, a chtějí si ji aktivně připomínat. Tím bylo splněno jedno z hlavních posláních celé akce – zapojit širokou veřejnost a formou drobných, ale o to procítěnějších pietních akcí vzpomenout na oběti obou válčících stran z řad českého a slovenského národa. Na nemálo místech se patrony

Kladno (foto Eva Armeanová)

zapálených svíček stali samotní potomci legionářů, kteří přišli o život v důsledku zborovské bitvy. Vedle připravených svíček ČsOL pak ostatní připojovali i své vlastní.

Místem pokládání a zapalování svíček se nejčastěji staly památníky obětí první světové války. Ne vždy však pomníky nesly jména těch, které měla akce uctít. Někdy bylo velice těžké najít ideální místo pro položení svíčky. Některé obce zanikly, jiné byly včleněny do větších obcí a měst. Někteří z padlých legionářů však mají na svých rodných domech umístěny pamětní desky, a tak došlo k zapalování svíček přímo u rodinných stavení.

Velké poděkování za úspěšné realizování akce „Svíčky za padlé“ patří členům ČsOL, zástupcům obcí a měst, všem zapojeným občanům, kteří zapálili za zborovské oběti svíčky. Za organizaci celé akce patří velký dík Šárce Mikulské a sestřím a bratrům z Československé obce legionářské. ■

Jindřichův Hradec (foto Karel Ludvík)

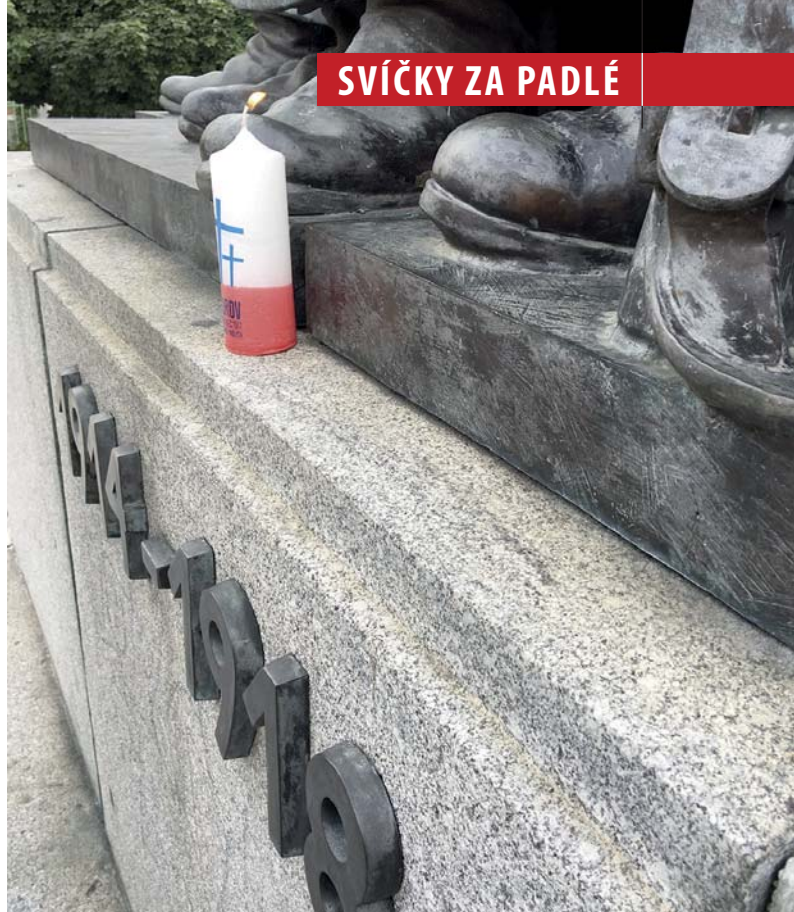
Horní Lipka (foto Jaroslav Čada)

Lužnice (foto Jan Ciglbauer)

Bruntál (foto Antonín Zgařar)

Praha, Emauzy (foto Šárka Mikulská)

Kněžvesko, Letovice (foto Vít Dorin)

Budapešť (foto Jozef Schwarz)

SVÍČKY ZA PADLÉ

Ústí nad Orlicí (foto Vladimír Pohorský)

Bušovice (foto Miroslav Kaufner)

Strakonice (foto Jana Srnčová)

Rokycany (foto Milan Prajzler)

Divice, Vinačice (foto Jarmila Pilařová)

Třebčín, Lutín (foto Marie Prtischová)

Horní Roveň (foto SDH Dolní Roveň)

České Budějovice (foto Radek Marcin)

SVÍČKY ZA PADLÉ

Český Krumlov (foto Filip Putschögl)

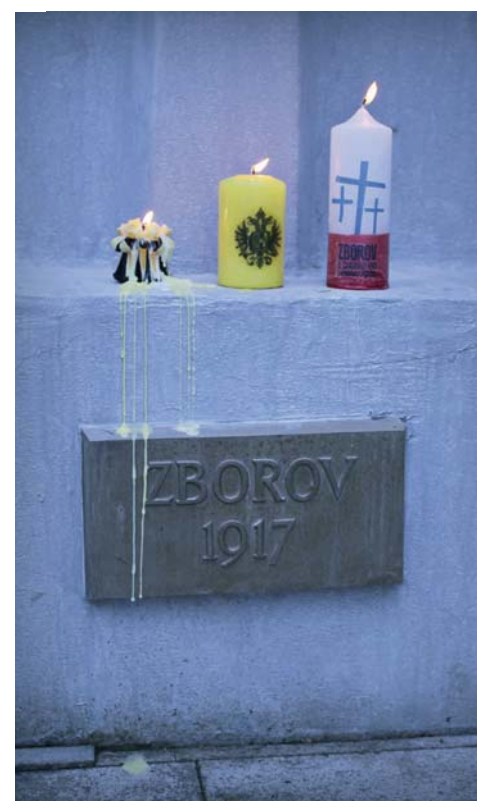
Sedlice (David Maňhal)

Ostrava-Zábřeh (foto Václav Zavadil)

Holé Vrchy, Dobrovice (foto Tomáš Sedláček)

Pízeň (foto Daniel Malý)

MILOVICE

se proměnily ve zborovské bojiště

Vyvrcholením připomínek 100. výročí zborovských událostí byla rekonstrukce samotné bitvy u Zborova, kterou ČsOL spolu s několika KVH připravila na druhou červencovou sobotu. Role zborovského bojiště se ujalo bývalé vojenské cvičiště v Milovicích, které se nachází blízko vlakového nádraží, kde byl po celý víkend pro návštěvníky rekonstrukce připravený Legiovlak, který navštívily tisíce návštěvníků.

Program soboty 8. července 2017 zahájil pietní akt na milovickém vojenském hřbitově, kde je pohřbeno na 5 000 italských a přes 500 ruských zajatců z první světové války. Po položení květinových darů k centrálnímu památníku vystoupil s projevem starosta města Milovice pan Milan Pour, který připomněl klíčový význam zborovské bitvy pro vznik samostatného státu. Za ČsOL vystoupil její řídicí tajemník br. Milan Mojžíš, jenž v závěru své řeči řekl: „Oslavy 100. výročí bitvy u Zborova byly a jsou příležitostí k smíření. Proto byly nejen vzdáním holdu hrdinům československých legií, ale rovněž připomínkou a uctěním všech padlých obou

válčících stran. Ať všichni, kteří obětovali ve válkách své životy, naleznou věčný klid.“

Následující sobotní program již směřoval k hlavní události dne – bojové ukázce. Přípravy na rekonstrukci bitvy u Zborova začaly v Milovicích pod vedením tajemníka projektu Legie 100 br. Jiřího Charfreitaga již několik týdnů před samotnou akcí, kdy dobrovolníci připravovali zákopy, s některými přípravnými pracemi pomáhala i těžká technika. Samotná rekonstrukce začala krátce po 14. hodině. V dobových uniformách se na obou stranách fronty představilo 230 účinkujících z ČsOL a z KVH z Čech, Slovenska, Polska, Ukrajiny či Ruské federace, kteří v pěti liniích zákopů zprostředkovali

divákům události z 2. července 1917, kdy v boji u Zborova zvítězila početně i technicky slabší československá brigáda proti důkladně opevněným zákopům nepřítele. Do rekonstrukce se zapojila i dobová technika, konkrétně dva obrněné automobily, motocykl a replika dobového letounu, který nad zákopy nepřítele předváděl bojové nasazení a mj. shazoval i propagační letáky. Mezi účinkujícími si diváci mohli všimnout i zdravotnického psa. Rolí moderátorů a průvodců téměř hodinové rekonstrukce se ujali br. Milan Mojžíš z ČsOL a br. Zdeněk Špitálník z VHÚ, kteří téměř pěti tisícům přihlížejících přiblížili historii čs. legií a samotné bitvy u Zborova. Závěr rekonstrukce a následné defilé účastníků se setkaly

s dlouhým a nadšeným potleskem přítomných diváků, kteří se poté přesunuli zpět k milovickému nádraží k Legiovlaku a na blízký Hakenův stadion, kde na ně čekal dobový tábor s výstavkou výzbroje a výstroje, stánek ČsOL a od 17 hodin i soubor Divadýlka na dlani z Mladé Boleslavi, který pro přítomné sehrál divadelní představení Zborov aneb Hrdinové bez patosu, jež mělo svou premiéru v tarnopolském divadle v rámci Národní poutě ke Zborovu o týden dříve.

Milovickým programem se uzavřely zborovské oslavy, které důstojným a zároveň atraktivním způsobem připomněly průběh a význam bitvy u Zborova na našem území i na místě samotných bojů na Ukrajině. ■

75 let operace ANTHROPOID

Muži odplaty na Karlově náměstí

Vrcholem letošních připomínek 75. výročí operace ANTHROPOID a 1. vlny výsadků z Anglie byla bezpochyby akce, kterou Československá obec legionářská uspořádala spolu s Rotou Nazdar, Městskou částí Praha 2, Benešovými muži a významnou finanční podporou Ministerstva obrany o víkend 17. a 18. června na Karlově náměstí. Muži odplaty, jak zněl její podtitul, propojili v osudu Josefa Valčíka dva souběžné projekty, které připomínají operace SILVER A a ANTHROPOID.

Obsluha pro diváky předvedla i výstřel z 6 pdr protitankového děla

V půlce června se polovina Karlova náměstí v Praze proměnila v dobový tábor Československé brigády ve Velké Británii a na sedmdesát dobově oděných mužů a žen přeneslo jeho návštěvníky do doby před 75 lety, kdy probíhal výcvik československých parašutistů s úkolem seskočit do protektorátu a provádět tam zpravodajskou, diverzní, sabotážní a další

činnost. V dobových stanech byly umístěny expozice zbraní či spojovacího materiálu, výstavky vybavení parašutistů a jejich speciální výstroje či zařízená polní ambulance včetně zdravotnického materiálu k provádění chirurgických zákroků a zubařská ordinace. Za samotným táborem pak autopark s desítkou historických automobilů používaných našimi vojáky.

Výstava 75 let operace ANTHROPOID

Příspěvkem ČsOL k připomínce 75. výročí provedení operace ANTHROPOID je i venkovní dvojjazyčná výstava. Ta zatím na 26 panelech v češtině a angličtině představuje historický vývoj v Československu a důležité aktéry plánování a provedení operace. Ve svém omezeném rozsahu se snaží připomenout především opomíjené domácí spolupracovníky. Výstava byla představena 26. května na Klárově, 16. června na Karlově náměstí a nyní je ji možné do půlky srpna navštívit na náměstí Jiřího z Poděbrad na Praze 3. Bilingvální forma z pera kolektivu autorů kolem Vlastislava Janíka a velké množství fotografií ze sbírky Jaroslava Čvančary si nachází svůj ohlas a kolemjdoucí se u naší výstavy zastavují a dlouhé minuty se zájmem čtou a prohlížejí.

Instruktoři Assault course předvádějí metody boje zblízka a tichého zabíjení

Nácvik útoku na automobil. První bomba staví vůz, druhá likviduje posádku a připravený střelec vše pojistí dávkou samopalů.

Praktické představení operačního materiálu, který parašutisté používali při vysazení

Protože akce Roty Nazdar a Benešových mužů nejsou pouze statické, v pravidelných intervalech jejich členové předváděli praktické a interaktivní ukázky jednotlivých fází výcviku. Jako před 75 lety musel každý dobrovolník projít výběrem, na konci kterého byl zařazen do tzv. Assault kurzu, kde se jednak zocelila jeho fyzická kondice dlouhými pochody a cvičením, ale předně se naučil metodám tichého

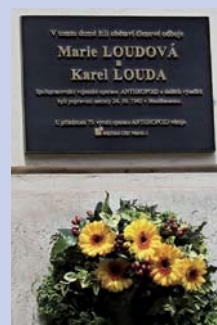

Stan brigádní ambulance spolu se zubařskou ošetřovnou

zabíjení, sebeobranu, práce s výbušninou či základy radiového spojení. Ukázka se zaměřila především na tělesný výcvik a sebeobranu. Pro znázornění parašutistického výcviku byl připraven simulátor pro nácvik správného opuštění letounu. Oproti dnešním zvykostem se nevyskakovalo dveřmi na boku letadla, ale kruhovou dírou v podlaze, což vyžadovalo přípravu a rutinní nácvik všech fází seskoku.

Odhalení pamětních desek v Resslově ulici

Iniciativa Ing. Karla Polaty je motorem instalace pamětních desek opomíjeným spolupracovníkům odboje, bez kterých by jen těžko mohlo dojít ke zdárnému atentátu na Heydricha. 17. června, tedy v předvečer tradičních vzpomínkových akcí, proběhla menší komorní akce, na které starostka městské části Praha 2 Jana Černochová odhalila pamětní desky rodině kostelníka Karla Loudy a jeho ženy Marie na domě číslo 9a, odkud byl veden první útok gestapa na kostel, a manželům Jiřímu a Marii Jesenským, důležitým podporovatelům parašutistů na domě čp. 7. Kromě desek, které financovala městská část, je v každém z domů instalována nástěnka, která osudy obou rodin přibližuje návštěvníkům a obyvatelům domu. Slavnostnímu odhalení jsme přispěli organizačně, propagací a čestnou stráží a i díky spojení s akcí probíhající na Karlově náměstí přišlo několik desítek lidí.

Dobový tábor postavily kluby vojenské historie sdružené pod hlavičkou Benešových mužů, jsou mezi nimi Rota Nazdar, KVH Pětačtyřicátka Brno, KVH Erika Brno či KVH České Budějovice. Muži i ženy z vojenskohistorických klubů jsou často zároveň i členy ČSOL.

Návštěvníci se rovněž mohli seznámit s konstrukcí padáku a jednotlivými fázemi výcviku.

Jen vybraná hrstka dobrovolníků měla to štěstí, že byla zařazena přímo do operace. Před seskokem se každý musel důkladně seznámit s operačním materiálem a zejména nacvičit činnost po přistání, sběr materiálu a jeho ukrytí, čemuž se věnovala další půlhodinová praktická přednáška

Parašutistický kurz na simulátoru

s názornou ukázkou všeho, o čem členové vojenskohistorických klubů mluvili. Výcvik protitankových dělostřelců sice s parašutisty zas až tolik nesouvisel, ale byl jedinečnou šancí v centru Prahy spatřit britský šestiliberní kanon v činnosti včetně imitace střelby. Zřejmě nejatraktivnější částí programu byl výcvik útoku na projíždějící automobil. Pomocí historického vozu Austin Ten, expanzních pistolí, samopalu STEN

Pietní akt v Resslově ulici

V neděli 18. června v 10 hod. proběhl tradiční pietní akt k uctění památky sedmi statečných parašutistů, kteří padli v boji se stonásobnou přesilou v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici. Právě díky faktu, že letošní 75. výročí připadlo na neděli, se pietní akt těšil velkému zájmu veřejnosti ale i osobností, institucí a spolků, kteří se zařadili do procesí a položili květinové dary pod okénko do krypty kostela. Delegace ČsOL samozřejmě nechyběla a naši mladí bratři v dobových anglických battledressech s historickými prapory jednotek, pod kterými naši parašutisté sloužili, postavili čestnou stráž ke kostelu. Spolu s Čestnou stráží AČR tak propojili historii a první poválečné vzpomínkové akce s dneškem.

Velký stan s výstavou zbraní a spojovacího materiálu

Část autoparku Československé obrněné brigády na Karlově náměstí

Assault course – fyzická příprava

a imitačních výbušek tak bylo několik stovek přihlížejících diváků seznámeno s tím, jak se útok na Heydrichův automobil v Anglii plánoval a jak asi mohl ve skutečnosti na rohu ulic Kirchmayerova a V Holešovičkách proběhnout. Ukázka výcviku má tu výhodu, že není svázána přímo s již neexistujícím místem provedení útoku a umožnila velmi názorně představit plánovanou činnost parašutistů. Každá ukázka byla

Výcvik parašutistů – tažení na padáku a nácvik uvolnění popruhů

zařazena do dopolední i odpolední části programu v sobotu i v neděli, všechny tedy proběhly celkem 4krát a spatřilo je několik stovek diváků. Dobovým táborem během obou dnů prošlo několik tisíc lidí. Přesný počet se velmi těžko určuje. Karlovo náměstí je hojně navštěvované, a protože akce byla zdarma a ke vstupu nebyl žádný turniket, celkové počty lze jen odhadovat. ■

SENICE si připomínala působení paraskupiny SILVER A

text br. Jiří Filip
foto archiv ČsOL

V sobotu 24. června uspořádala obec Senice ve spolupráci s Československou obcí legionářskou vzpomínkovou akcí u příležitosti 75. výročí působení paraskupiny SILVER A v okupované vlasti. Celodenní program zahájil pietní akt u pomníku před budovou obecního úřadu, při kterém držela čestnou stráž Rota Nazdar a sokolové. Starosta obce Václav Novák přivítal celou řadu vzácných hostů – válečné veterány genmjr. Emila Bočka, brig. generály Václava Kuchynku a Miloslava Masopusta, Boženu Ivanovou a také zástupce

veřejného a vojenského života poslankyni Miroslavu Němcovou, náčelníka GŠ AČR arm. gen. Josefa Bečváře, náčelníka VKPR genmjr. Jana Kašeho a náčelníka GŠ OS SR gen. Milana Maxima nebo britského vojenského přidělenec v ČR Michaela Longstaffa a další.

Pro veřejnost nechyběly ukázky vojenské techniky, výzbroje a výstroje, program pro děti a o hudební vystoupení se postaraly skupiny Taxmeni a James Band. K vidění byl i seskok výsadkářů Armády ČR a ve večerních hodinách na závěr vzpomínkového dne ohňostroj. ■

BAHNA 2017

text br. Michal Mojžíš
foto br. Miroslav Kaufner

V sobotu 10. 6. 2017 se v prostoru bývalé tankové střelnice Zadní Bahna u Strašic uskutečnila tradiční přehlídka historické i současné vojenské techniky – Den pozemního vojska BAHNA 2017. Akci letos poprvé armáda nepojala jako pouhou ukázkou, nýbrž jako vojenské cvičení, do kterého se zapojilo na 1 400 profesionálních vojáků a 500 vozidel ze všech útvarů Pozemních sil AČR.

26. ročník BAHEN byl zahájen minutou ticha za oběti z Lidic, po níž následovaly zdravice ministra obrany Martina Stropnického, náčelníka generálního štábu Armády České republiky armádního generála Josefa Bečváře a předsedy ČSOL br. Pavla Budinského.

Hlavním lákadlem letošních BAHEN byla bezesporu dynamická ukáзка AČR, při které vojáci demonstrovali svou připravenost k obraně státního území před útokem protivníka. Po drtivém nástupu nepřítele, kterému se podařilo přemoci nedobudovaná obranná postavení našich sil, se jednotky 7. mechanizované brigády přeskupily a koordinovaným útokem tanků a bojových vozidel pěchoty za podpory dělostřelectva a letectva zničily soustředěné síly protivníka a obnovily pozice na státní hranici.

Vedle prezentace techniky a výzbroje AČR diváci, kterých se opět dostavilo téměř 50 tisíc, obdivovali i techniku ozbrojených sil Rakouska, Slovenska, Polska a USA, které se prezentovaly bojovým vozidlem Stryker.

Na své si přišli i milovníci vojenské historie: organizátoři z Nadace pozemního vojska AČR připravili celkem tři historické ukázky, z nichž hned ta první připomínala sté výročí bitvy u Zborova. Členové ČSOL se při její přípravě inspirovali zborovskými oslavami z 20. let 20. století a vypravili alegorický vůz, který zobrazoval inscenovaný výjev ze zborovské bitvy. Na korbě nákladního vozu značky Praga, pomalovaného vlasteneckými hesly, stála v útočící póze dvojice legionářů, které u nohou ležel raněný rakouský voják. Tuto trojici doplňovala další v uniformách všech tří legií spolu s praporem České družiny. Diváci BAHEN tuto malou, leč důstojnou připomínku Zborova ocenili potleskem.

Další historická ukáзка připomínala boje v tzv. Falaiské kapse, kdy se západním spojencům podařilo v srpnu 1944 obklíčit a zničit jednotky Wehrmachtu (v Normandii), které předtím po dva měsíce bránily Spojencům v postupu z Normandie do francouzského vnitrozemí. Poslední historická rekonstrukce připomněla 70. výročí operace československých ozbrojených sil proti banderovským bandám. ■

ANABASE BEZEJMENNÝCH BRÁŠKŮ

vernisáž obrazů Otty Matouška

text Michal Rak
foto ses. Marcela Volfová

U příležitosti 100. výročí bitvy u Zborova a 40 let od úmrtí výtvarníka Otty Matouška připravila ČsOL ve spolupráci s Národním muzeem, Ministerstvem obrany a výtvarnickovou rodinou výstavu vybraných obrazů z cyklu Anabase bezejmenných brášek, která je umístěna v Národním památníku na Vítkově. Vernisáž výstavy proběhla 14. června 2017.

Otto Matoušek vstoupil do čs. legií v létě 1916, prodělal důstojnickou školu a od května 1917 sloužil u 6. čs. střeleckého pluku a prodělal s ním boje s bolševiky. V roce 1919 se, jako vystudovaný výtvarník, účastnil studijního pobytu v Japonsku. V roce 1920 se vrátil do republiky a pokračoval v armádní kariéře, zprvu jako výtvarný referent v Památníku osvobození. Z této pozice byl v roce 1922 vyslán k dokumentaci bojiště u Zborova a byl i v dokumentační komisi, která exhumovala neznámého vojína z Bratrské mohyly v Cecové (dnes Kalynivka na Ukrajině). Nejen tato událost, ale vlastní válečné zážitky ho inspirovaly k tvorbě řady uměleckých děl s válečnou tematikou (blíže k osobě O. Matouška viz Legionářský směr 4/2016, s. 19–21). Výstava „Anabase bezejmenných brášek“ vychází ze stejnojmenného cyklu linorytů a dřevorytů, ze kterého bylo vybráno 24 obrazů, které ilustrují celou historii čs. legií v Rusku od vzniku v roce 1914 až po návrat do vlasti v roce 1920. Jednotlivé obrazy jsou

První prohlídka výstavy komentovaná tajemníkem projektu Legie 100 br. Jiřím Charfreitagem

Slavnostní přestřižení pásky, zleva řídící tajemník ČsOL br. Milan Mojžíš, pracovnice Národního památníku na Vítkově paní Barbora Kulihová a vnuk legionářského výtvarníka pan Otta Matoušek

doprovázeny panely s informacemi, kterou událost nebo úsek z dějin legií ve svém díle výtvarník zachytil. Text je doplněn několika desítkami dobových fotografií a dvěma vitrinami s artefakty.

Jedna z vitrín s výběrem z osobní pozůstalosti po Ottu Matouškovi včetně jeho vyznamenání z prvního a druhého odboje

Vernisáž výstavy proběhla ve středu 14. června 2017 od 17 hodin v Národním památníku na Vítkově. Úvodního slova se ujal Jiří Charfreitag, tajemník projektu Legie 100, který představil nejen osobnost Otty Matouška, ale také koncept výstavy. Následně promluvil Otta Matoušek, vnuk výtvarníka, který poděkoval ČsOL za zorganizování výstavy a ocenil, že odkaz legionářů je stále živý. Následovalo slavnostní přestřižení pásky, čehož se ujali Otta Matoušek, Milan Mojžíš z ČsOL a Barbora Kulihová z Národního muzea. Následně Jiří Charfreitag provedl návštěvníky výstavou a okomentoval jednotlivé panely. Na závěr bylo v muzejní restauraci připraveno malé pohoštění. Výstava bude v Národním památníku umístěna do 30. října 2017. ■

ČsOL na Pražské muzejní noci

ses. Marcela Volfová

Již tradičně se ČsOL zúčastnila Pražské muzejní noci, která se letos konala v sobotu 10. června. Na bratry v dobových uniformách i v dobovém civilu se mohli návštěvníci těšit v Národním památníku na Vítkově, kde členové Jednoty Praha 3 obsadili předsálí zdejší kavárny. Zde si mohli návštěvníci prohlédnout jak dobové uniformy, tak i výstroj a výzbroj našich legionářů z první světové války a našich vojáků v zahraniční

armádě za druhé světové války. Výstava byla především zaměřena na dvě významná výročí, která si letos připomínáme – 100 let od bitvy u Zborova a 75. výročí působení paraskupin Silver A a Anthropoid. Návštěvníci se o obě výstavy velmi zajímali, o čemž svědčí i množství dotazů, na které bratři z ČsOL odpovídali. Dle nadšených reakcí se výstavy i výklad líbil a návštěvníci tak odcházeli viditelně spokojeni. ■

text br. Erik Štrégl
foto br. Jindřich Plescher

Odhalení pamětní desky ve WORMHOUTU

V neděli 21. května 2017 se v severofrancouzském městečku Wormhout uskutečnilo slavnostní odhalení nové pamětní desky připomínající bezpodmínečnou kapitulaci německých jednotek v okolí Dunkerque do rukou velitele Československé samostatné obrněné brigády generála Aloise Lišky dne 9. května 1945. Tato pamětní deska, vyrobená ze třech druhů kamene, nahradila desku dosavadní. Ceremonie se odehrála v poklidné uličce před cihlovou zdí hospodářského stavení, které bylo kdysi součástí budovy, kde sídlilo Liškovo velitelství. Odhalení se zúčastnili nejen místopředsedové ČsOL Václav Kuchyňka a Tichomír Mirkovič, ale i ti váleční veteráni, kteří o přístav Dunkerque přímo bojovali. Mezi ně patří Viktor Wellemin, Adolf Röhrer a Josef Švarc. Nechyběl zde ani velvyslanec České republiky ve Francii Petr Drulák, náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář, přídělnec obrany ve Francii brigádní generál Jaroslav Malý

a ředitel VHÚ plukovník Aleš Knížek. Z významných osobností zastupujících francouzskou stranu se dostavili podprefekt oblasti Dunkerque Eric Etienne, starosta města Wormhout Frédéric Devos i současný velitel francouzské námořní posádky Dunkerque námořní kapitán Gaël Verpiot. Dále byla přítomna jednotka francouzské Cizinecké legie, místní veteránské spolky i orchestr. Událost přilákala i početné zástupy obyvatel Wormhoutu a okolí. Krátce po jedenácté hodině dopolední bylo z desky slavnostně strženo modré plátno a přítomní tak mohli potleskem odměnit nejen práci kameníků z Yper, ale i vzhled desky, kterou navrhl akademický malíř Pavel Holý. Nemalý podíl na jejím vzniku má i sestra Milena Kolaříková, která se svojí obětavou prací nesmazatelně zapsala jako iniciátorka výměny původní desky za novou. Po minutě ticha a zaznění státní hymny České a Francouzské republiky byla symbolicky předána dosavadní žulová deska do rukou plukovníka Aleše Knížka a do budoucna bude přidána do sbírek Vojenského historického ústavu. Po ceremonii čekalo na účastníky delegace ještě malé občerstvení na radnici ve Wormhoutu a poté odlet do Prahy. ■

BUZULUK

*Pomník vojákům
zemřelým v letech
1942–1943 v Buzuluku*

kolébka československé armády

Po přistání na letišti v Samaře dne 5. dubna 2017 si naši skupinku vyzvedli zástupci města Buzuluk. V tomto okamžiku jsme se stali hosty města Buzuluk, což přinášelo po většinu času příjemný ale současně náročný program. Již cestou nám historik z buzuluckého vlastivědného muzea podal vyčerpávající výklad historie města Buzuluk a okolí.

A tak tedy krátce k historii města Buzuluk. Původně to byla pevnost, která však záhy ztratila svůj význam, neboť hranice carského impéria se brzy posunuly dál na východ (charbinský chán požádal o přechod pod ochranu už za cara Petra Velikého). V roce 1781 získala původně pevnost statut města. Na konci 19. století při návštěvě gubernátora při slavnostních salvách došlo k vznícení části opevnění a pevnost z velké části vyhořela. V tomto období mělo město tři tisíce obyvatel,

před první světovou válkou už mělo město asi 15 tisíc obyvatel a před druhou světovou asi 40 tisíc. Dnes se pohybuje počet okolo necelých 90 tisíc obyvatel.

Název města pochází z „tulského“ nářečí kraví či dobytčí brod, kam se chodil dobytek napít. A ve znaku města je jelen, kterých tu kdysi bývalo dostatek, poslední byl zastřelen na konci 19. století. Poté byli znovu záměrně vysazeni, ovšem údajně za druhé světové války je všechny snědli. Historik to nakonec komentoval, že to byl vtip, ale mně se to zdálo jako docela pravděpodobné.

Za první světové války zde šturmovali a obsadili město „běločeši“ (oblíbené označení čs. legionářů). Údajně už 26. srpna 1918 bylo rozhodnuto o postavení pomníku „běločechům“, ale bolševici po obsazení města tuto aktivitu brzy zakázali.

O událostech druhé světové války již hovořili naši průvodci více. V roce 1941 zde proběhlo formování nejprve polského legionu (za přítomnosti generála Anderse, pak ministra Sikorského) a posléze v letech 1942–1943 formování 1. československého samostatného polního praporu pod vedením plukovníka Ludvíka Svobody. V roce 1954 zde byl údajně proveden pokus s jadernou zbraní za přítomnosti cvičících vojáků – přímo v epicentru. Na následky pokusného cvičení zemřelo asi 4 tisíce vojáků. Celému pokusu tehdy velel maršál Žukov. V roce 1961 zde objevili naftu, což značně napomohlo k hospodářskému rozvoji kraje. Město Buzuluk dnes patří do Orenburské oblasti, ale dříve byl pod Samarskou.

Do města jsme přijeli asi kolem osmé hodiny večer místního času (plus tři hodiny našeho času). Ve městě i v okolí bylo ještě stále dost sněhu, ovšem většina už byla přeměněna v obrovské kaluže a s tím spojené bláto. K ránu to pak zase pěkně zmrzlo. Ještě večer, po příchodu do recepce hotelu Buzuluk, nás čekalo vřelé ruské přijetí formou tradičního ceremonálu vítání písní místního souboru v kostýmech a „dortem“ se solí. I přes počáteční uvítací ceremonál s občerstvením nás ještě čekala večere.

Tradiční přivítání, kterého se nám dostalo v Buzuluku

Společný snímek na buzuluckém nádraží

Ve čtvrtek 6. dubna po snídani byl před hotel přistaven autobus a začala okružní jízda městem i s průvodkyní, která nás velmi podrobně seznamovala s místopisem a historií města. Jelikož cesty byly plné bláta a kaluží po většinu času jsme obdrželi výklad za okny autobusu. Projížděli jsme po jednotlivých ulicích kolem domku, kde žil Otakar Jaroš (vnučka hospodyně, která se o něj starala, údajně učila Jaroše rusky). Otakar Jaroš však bohužel brzy padl v bitvě u Sokolova. Dům je dnes označen pamětní deskou a také ulice je pojmenována po Otakaru Jarošovi. U řeky jsme mohli vidět místa, kde naši vojáci pravidelně cvičili a také jsme projeli po mostě, jehož předchůdce budovali také naši. Krátce jsme zastavili u „Domu tří generálů“, kde postupně pobývali generálové Anders, Sikorsky a Ingr. Na místním hřbitově nedaleko kostela a ženského kláštera jsme provedli pietní akt nejprve u pomníku zemřelých vojáků našeho praporu v letech 1942–1943 na následky nemoci, či útrap z gulagů. Poté jsme položili věnec a květiny k pomníku padlým legionářům z 1. světové války. Následně jsme se přesunuli k pomníku rudoarmějců.

Pomník československých legionářů v Buzuluku

Ale to nebyl poslední pietní akt. Jak bylo řečeno místní průvodkyní, odjeli jsme na „nejposvátnějším“ místo buzuluckých občanů, k „věčnému ohni“, kde se nachází pomník všech padlých buzulučanů za druhé světové války. Poblíž pomníku se také nacházela odlitá socha „truchlící matky“. Nedaleko, přes cestu se nacházel muzejní park staré vojenské techniky.

Významnou zastávkou naší poznávací cesty městem bylo zdejší vlakové nádraží. Již při vystupování nás průvodkyně upozornila, že na budově se nachází „Československý řád rudé hvězdy“, který byl udělen městu Buzuluk, tehdy už prezidentem generálem Ludvíkem Svobodou. Přešli jsme na perón nádraží, kde je umístěna pamětní deska na památku odjezdu na frontu 1. čs. samotaného praporu z Buzuluku dne 30. ledna 1943 v počtu 974 žen a mužů.

Po obědě následovala návštěva zdejšího technologického institutu, kde nás čekala debata se studenty. Studenti, jak vidno měli připraveni několik otázek, které ochotně zodpověděla paní Luďa Klusáková, nebo naše veteránka paní Boženka Ivanová. Do živé debaty se zapojili i zdejší veteráni. Studenty především zajímalo, co nás zaujalo ve městě Buzuluk a jak se u nás staráme o válečné veterány. Jak jsme se dozvěděli, zde

funguje studentský klub, jehož členové-studenti se starají o veterány. Pokud jsem si správně zaznamenala, v Buzuluku ještě žije 87 veteránů z druhé světové války, z nichž šest se účastnilo debaty. Velkým pozitivem byla přítomnost paní Klusákové. Jakmile se účastníci dozvěděli, že je mezi námi vnučka generála Ludvíka Svobody, všichni si s ní chtěli popovídat. Váleční veteráni ji objímali a prosili též o předání pozdravu paní Zoe. Mimo jiné, generál Ludvík Svoboda se v roce 1972 stal prvním čestným občanem města Buzuluk. Zde mají k této osobnosti našich dějin neskutečnou úctu.

Poté jsme navštívili další školu, budovu bývalého štábu československého praporu. Dnes je zde základní pravoslavná škola a mimo jiné se zde nachází malé muzeum

na památku formování 1. čs. praporu a Ludvíka Svobody. Nachází se zde také sbírka kopií či originálů článků z tisku a také pamětní návštěvnícká kniha. Například jsou zde záznamy účastníků vlaku „Družby“. Zde se také rozhovořila naše veteránka paní Boženka Ivanová, jak zde ve dvoře – v dřevěné jídelně vařila za války její maminka. Takže jsme zašli ještě k dřevěné budově, původní důstojnické jídelně, která dosud stojí.

A do třetice nás čekala ještě poslední škola. Za války se zde nacházela evakuační nemocnice. Již při vstupu na schodišti nás zdejší studenti obdarovávali karafáty. V krásném sále nás čekalo velmi milé přijetí v podobě kulturního vystoupení zdejších žáků a studentů, počínaje vystoupením pěveckého ženského sboru všech věkových kategorií. Na závěr vystoupení jsme dostali holubičku jako symbol míru a spolupráce mezi národy.

Večer nás čekalo společenské setkání s místními představiteli města a veterány. Netřeba zmiňovat, že stoly se prohýbaly pod množstvím jídla, prokládaného nesčetnými přípitky na slávu a zdraví veteránů, na přátelství a na spolupráci. V průběhu jsme obdrželi dary od města, kde nechyběla odborná literatura k dějinám města Buzuluk a k četbě i dobrá vodka. Ve spolupráci s panem Syrovým jsem jménem delegace poděkovala za velmi vřelé přijetí a dokonalou péči o nás po celou dobu, přičemž byli zástupci města pozváni do České republiky jako poděkování za jejich vřelé přijetí. A pak se tancilo, zpívalo, povídalo, jedlo a pilo. Kromě vodky i buzulucké pivo – se znakem jelena, vařené dle českých receptur.

Třetí den ráno jsme opustili město Buzuluk a vraceli se zpět na letiště do Samary, kde jsme se připojili k naší delegaci. ■

OHĚŇ (bez) NADĚJE

7. ročník úspěšného projektu ČsOL pod záštitou 1. místopředsedkyně Senátu PČR

br. František Bobek
předseda komise pro mládež ČsOL

V neděli 25. června byl zažehnut 1. místopředsedkyní Senátu Parlamentu ČR Miluší Horskou v Ležákách Oheň (bez) naděje. Lucerničky již tradičně nesli žáci ze Základní školy Včeláků a Základní školy Skuteč. V následujících třech dnech oheň z Ležáků doputoval přes Pardubice, Prahu, Lodž do polského Chelмна nad Nerem, kde byla v roce 1942 brutálně ukončena pouť ležáckých a lidických dětí.

V letošním roce organizátoři zařadili do projektu některé nové prvky. Tím nejemotivnějším byl bezpochyby pietní akt pořádaný přímo na Labi v Pardubicích, nazvaný prostě „194 růží“. Je známo, že během 19 dnů bylo v roce 1942 na popravišti Zámeček zavražděno 194 českých vlastenců, spojených s protinacistickým odbojem v Protektorátu. Jejich těla byla zpopelněna v pardubickém krematoriu a popel následně vmeten do Labe. Proto

letos žáci a studenti zúčastněných škol, společně s válečnými veterány a pamětníky, uctili památku těchto obětí vhozením 194 bílých růží do naší největší řeky z lodě jménem Arnošt z Pardubic. Záběry z plavby odvysílala mj. i Česká televize.

V Pardubicích se pak tradičně uskutečnila pieta v Lesoparku Jiřího Potůčka a na Zámečku. Je potěšitelné, že se k akci spontánně přidávají další školy. Letos se kromě ZŠ Včeláků a ZŠ Skuteč dále zúčastnily ZŠ Prosetín, ZŠ Štefánikova Pardubice, ZŠ a PŠ Svitání Pardubice, Gymnázium Mozartova Pardubice, ZŠ Červený Kostelec, ZŠ Břasy a další, celkem se jednalo o několik stovek dětí.

Jako každý rok se také uskutečnila vzpomínka na statečné parašutisty a duchovní v chrámu svatých Cyrila a Metoděje v Praze, s nádherným vystoupením operní pěvkyně Tání Janošové za doprovodu varhanního mistra Martina Jakubička.

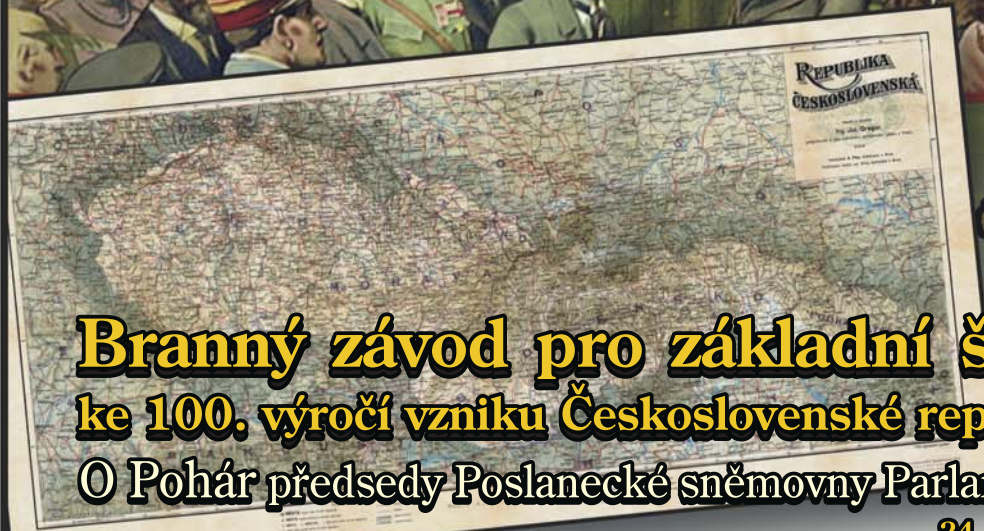
Další novinkou byla letos návštěva stanice Radegast v Lodži, která je pietně upravena, s dochovaným kolejištěm a autentickými vagony. V roce 1939 žilo ve městě více než 200 000 Židů. Němci 8. září 1939 město obsadili a 11. dubna 1940 přejmenovali na Litzmannstadt. Nacistické orgány vytvořili lodžské ghetto, okolo města vzniklo několik nacistických koncentračních a vyhlazovacích táborů, mj. i Kulmhof am Neer (dnes Chelмно nad Nerem). Odsud byly odvezeny desetitisíce Židů do táborů smrti. Od 16. října do 3. listopadu 1941 sem bylo deportováno mj. také asi 5 000 Židů z Protektorátu Čechy a Morava.

Z Lodže jsme v doprovodu 1. tajemníka velvyslanectví ČR v Polské republice pana Jána Krivoše odjeli do bývalého německého nacistického vyhlazovacího tábora Kulmhof, kam jsme v pořádku dovezli oheň zažehnutý v Ležákách. Vyvrcholením celého projektu bylo samozřejmě uctění památky stovek tisíc obětí nacistického vyhlazovacího tábora a zejména dojemná vzpomínka na děti z Ležáků a Lidic. ■

REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ

"Bez Sokola by nebylo legií a bez legií by nebylo Československa."
T. G. Masaryk

Branný závod pro základní školy ke 100. výročí vzniku Československé republiky

O Pohár předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

24. a 25. 10. 2017, Praha - Vyšehrad

Branný závod pro žáky druhého stupně základních škol a ekvivalentu víceletých gymnázií, připravovaný v duchu sokolských a legionářských zásad. V rámci doprovodných programů se zúčastní příslušníci klubu vojenské historie a Sokola v dobových uniformách.

Rakousko-Uhersko uznalo mírové podmínky. Na troskách bývalé monarchie, zdecimované válkou, vznikla samostatná Československá republika.

Většina představitelů českých Němců existenci ČSR odmítla a pokusila se pohraniční území připojit k rakouskému státu. Nepodařilo se. Československý stát převzal správu nad většinou svého území do konce roku 1918.

Ukázka z dobového tisku: "Také dnes ještě Praha radostně slaví. Obchody jsou zavřené. Je všeobecný národní svátek. Na hlavních třídách a náměstích se převalují shluky lidí sem a tam.

Sokoly tvořená pořádková služba má plné ruce práce, aby udržela průjezdy pro tramvaje, automobily a vozy volné..."

Slovensko se po podpisu Martinské deklarace přihlásilo ke společnému státu 30. 10. 1918.

Vůdcem zahraničního odboje za nezávislost Čechů a Slováků byl v době první světové války Tomáš Garrigue Masaryk.

Těšil se významné podpoře československých legionářů.

Dne 21. prosince 1919 se po letech exilu vrátil do Prahy jako první československý prezident. Československá republika před sebou měla 74 let existence v dějinách plných zásadních zvrátů.

Pořádá Československá obec legionářská ve spolupráci s Českou obcí sokolskou.
Vedoucí projektu: Ing. František Bobek | tel.: 734 315 626 | www.soutezepsokoly.cz

REPUBLIKA
1918

SLAVKOVSKÉ MEMENTO

Vyhlašování vítězů Slavkovského mementa probíhalo v jednom z nejkrásnějších sálů slavkovského zámku

Již třináct let láká školní mládež literární soutěž

br. Jan Kux

U zrodu setkávání spisovatelů sekce literatury faktu ve Slavkově u Brna byl spisovatel dr. Miroslav Ivanov. Setkávání se stala tradicí a od roku 1985 jimi žil a žije doposud slavkovský zámek. Slavkovská symposia měla vždy zastoupení autorů literatury faktu i z nedalekého Slovenska. Od roku 1990 byl stejnými protagonisty založen samostatný Klub autorů literatury faktu (KALF) od roku 1992 se stal kolektivním členem Obce spisovatelů. Známí autoři nejen psali, ale i přednášeli a besedovali na zdejších školách. Po roce 2001 se místo setkávání autorů literatury faktu změnilo. Ze zdejší tradice však vznikla tradice nová. Založilo ji Historické muzeum ve Slavkově u Brna v roce kulatého 200. výročí bitvy u Slavkova a 60. výročí osvobození ČSR a ukončení druhé světové války na evropském kontinentu. Tak se zrodil, opět pod záštitou KALF, 1. ročník Festivalu válečné literatury s podtitulkem Slavkovské memento 2005. Součástí festivalu bylo i vyhlášení veřejné literární soutěže pro žáky a studenty. Na vyhlášení výsledků soutěže přijeli i renomovaní spisovatelé z celé republiky, mezi nimiž nepochybně například Roman Cílek, Karel Richter, Miroslav Kučera, Richard Sobotka, Jan Kux, Dušan Uhlíř nebo ze Slovenska Jozef Leikert a další. Záštitu nad soutěží převzal především hejtman Jihomoravského kraje a Vojenská akademie Vyškov. Ta trvá dosud. K pořadateli soutěže, jímž je Zámek Slavkov u Brna a KALF spolu s Vojenskou akademií Vyškov, se připojila i Československá obec legionářská. Tím získala soutěž

Jedna z oceněných účastnic soutěže Jana Hrabovská ze slavkovské ZŠ Tyrsova s ředitelkou slavkovského zámku Evou Oubělickou

trvalejší zázemí po celých dvanáct ročníků. Významnou a nezastupitelnou úlohu má v úspěšné tradici Slavkovského mementa spolupráce pořadatelů se základními a středními školami prostřednictvím pedagogického sboru, který již i bez vyhlašování termínu pracuje s datem 26. dubna. To je den osvobození města Slavkova Rudou armádou od německých okupantů, a tradiční den vyhlašování výsledků literárního klání.

Účastníci soutěže byli v některých ročnících z území celé České republiky. Na některých školách v regionu vznikla trvalá tradice, do které Slavkovské memento svým termínem konání již nepochybně patří. A to je v současné době nepochybný klad, který se nesmazatelně zapsal i do historie této literární soutěže.

Dne 26. dubna byl předáním cen uzavřen již třináctý ročník soutěže. Objevili se v ní noví žáci i studenti, kteří si její propozice vyhledali na webových stránkách.

Literární soutěž Slavkovské memento s léty vyzkoušeným tématem Války-Neválky vyplňuje či doplňuje nejen na jihu Moravy pomyslné mezery vznikající ve výuce dějin. To potvrzuje i fakt zasílaných prací. Za léta existence literární soutěže porota vyhodnotila přes 2300 prací a rozdala přes 200 cen. Bylo to vše děláno i mj. se snahou objevit nejen talenty na psaní či objevit nové badatele a historiky, jak to možná zkusí i literární soutěž Paměť Moravy, která dělá kurzy, pod názvem Jak psát? Ve Slavkově preferujeme dobrovolnost účastnit se poměrně širokého tématu, aby omezení autorů bylo co nejvolnější, tedy co nejmenší. Tato zkušenost snad vedla k preciznějším psaným pracím již s nějakým vědomostním fundamentem. Samotná soutěž je jednou z forem možná i výuky dějin, kterou školy mohou zařadit jako jinou metodu či jako jeden možný prvek v jejich práci se žáky a studenty. Zde vidím pevné místo výuky ve zdejších regionálních dějinách. Dlouholetá působnost Literární soutěže Slavkovské memento si vydobyla trvalé místo ve výuce regionálních dějin na zdejších školách, ale i oblibu mezi mládeží, která s ní pracuje a jí věří! Není výjimkou, že se naši laureáti úspěšně účastní i jiných literárních klání, která pěstují hrdost a vlastenečtví určené nejen do školních škamen! (kráceno)

Předsednický stůl hodnotící poroty literární soutěže

Slavnosti svobody v Plzni za přítomnosti členů ČsOL

text br. Viktor Šimek
foto Roman Muchka

První májové dny neodmyslitelně patří oslavám konce druhé světové války a nejinak tomu bylo i letos v Plzni, kde se konaly již tradiční Slavnosti Svobody. Program nabídl mnoho nového, ale i návrat k zaběhlým zvyklostem. Do části programu se zapojili také členové Československé obce legionářské.

Letošní 27. ročník Slavností svobody probíhal od pátku 5. května do pondělí 8. května. Mezi tradiční a nejvýznamnější hosty patřili i letos váleční veteráni jak ze Spojených států amerických, tak i z Belgie a v menší míře i čeští veteráni a pamětníci.

Již během týdne připravovali členové klubů vojenské historie svá vojenská ležení, aby se do nich mohli již v pátek 5. května ráno podívat první nedočkaví návštěvníci. Americký vojenský tábor 16. obrněné divize, jejíž členové jako první před 72 lety poprvé vstoupili do Plzně, byl pro návštěvníky připraven v tradiční lokalitě za obchodním centrem Plaza. Program ale probíhal také v Křižíkových sadech, kde vyrostl tábor 2. pěší divize. Byl součástí projektu Plzeň 1945, který představuje také život civilistů během válečných let, a na kterém se pravidelně podílejí také členové ČsOL.

Hlavní páteční program patřil zejména pietním aktům. Od 15. hodiny se pietní akt konal na náměstí Míru, kde přichází vzpomínali na bojovníky a oběti světových válek, zejména pak na padlé Plzeňany v květnovém povstání roku 1945. Následoval pietní akt na Chodském náměstí u památníku americké 2. pěší divize. U tohoto pomníku promluvil i Earl Ingram, jeden z amerických válečných veteránů, který se podílel na osvobození jihozápadních Čech. Následovala vzpomínka na vojáky americké 16. obrněné divize a na příslušníky československého západního zahraničního odboje v Husově ulici.

V sobotu 6. května se uskutečnila tradiční vzpomínková akce nazvaná „Díky, Ameriko!“, která se již druhým rokem konala u pomníku generála G. S. Pattona na terasách pod divadlem J. K. Tyla. Členové plzeňské jednoty ČsOL se pietního aktu zúčastnili také v historických uniformách v roli čestné stráže.

V rámci projektu Plzeň 1945 se na pódiu v Křižíkových sadech od 11 hodin rozběhla série scének s komentářem, později se zde ještě odehrála prezentace vojenských stejnojmenných

Příjezd kolony Convoy of Liberty na plzeňské náměstí Republiky

Hlavní vzpomínkový akt „Díky, Ameriko!“ u památníku generála G. S. Pattona na terasách u divadla J. K. Tyla

Členové plzeňské jednoty ČsOL u pomníku příslušníků československého zahraničního odboje na západě v Husově ulici

a kulturní program uzavřela kapela *The Dixie Hot Licks*. Po celý den mohli návštěvníci vidět již zmíněný dobový vojenský tábor. Nebyla zde nouze o náhodně sehrané scénky zatýkání, či přesun a následné kontroly německých zajatců.

Nedělní ráno se neslo ve velkém ruchu amerických vojáků a burácení motorů jejich historických vozidel. To byla předzvěst začátku akce známé jako „Convoy of Liberty“, která se po roční odmlce znovu zařadila do programu Slavností svobody. Start byl naplánován na 11 hodin v Sukově ulici, kde se již od ranních hodin řadila vojenská technika, jež měla projet od předměstí Bory po Klatovské ulici směrem do centra, kde měla část kolony skončit na náměstí Republiky. Na jejich cestě lemované nadšenými návštěvníky „doprovodily“ vojenský historický konvoj i stíhačky AČR, které dvakrát přeletěly nad hlavami všech zúčastněných.

Program projektu Plzeň 1945 pak nabídl návštěvníkům reprízu přehlídky dobové módy, koncert kapely *Swing Melody Ostrov* a jedinečnou atmosféru pomohly dotvořit také krojované děti z folklórních souborů *Mladinka* a *Světlovánek*.

Poslední den Slavností svobody měl na programu rovněž soutěž „Anthropoid“, určenou pro děti od 3 do 15 let, která připomněla významné 75. výročí atentátu na R. Heydricha. Během této soutěže děti prošly osmi stanovišti rozmístěnými v centru Plzně, v nichž musely prokázat nejen fyzické, ale i vědomostní dovednosti. Na zdárný průběh soutěže dohlíželi i někteří členové plzeňské jednoty ČsOL.

Dle vysoké návštěvnosti a usměvavých tváří, zejména dětí a pamětníků, lze soudit, že letošní Slavnosti svobody dostaly své pověsti a důstojně připomenuly konec 2. světové války a její oběti. Pro zachování historické paměti a odkazu se již nyní organizátoři projektu Plzeň 1945, stejně tak jako členové dalších spolků a institucí, pozvolna připravují na další ročník. ■

Uctění památky odbojářů z TĚŠÍNSKA

br. Petr Majer,
předseda jednoty

JEDNOTA ČsOL VE FRÝDKU-MÍSTKU

Jednota ČsOL ve Frýdku-Místku, členové MO Matice slezské v Bystřici nad Olší, rodinní příslušníci a místní občané si v sobotu 25. března 2017 připomněli 72. výročí zavraždění MUDr. Jaroslava Míčka a Jana Heczka.

Oba jmenovaní byli činní v podzemním hnutí proti okupantům a do Bystřice nad Olší jezdili společně z Protektorátu Čechy a Morava. V noci z 24. na 25. března 1945 se dostavili příslušníci těšínského gestapa do bytu Julie Sládeczkové, kde MUDr. Míček a Hečko nocovali. Oba byli gestapem z bytu odvezeni k místnímu římskokatolickému kostelu a bez rozsudku na okresní silnici před budovou čp. 416, několik desítek metrů odsud, zákeřně zastřeleni. Jeden z tehdejších vrahů gestapák Šimon Röckel při poválečném protokolárním výslechu řekl, že po obdržení telefonické zprávy o příchodu MUDr. Jaroslava Míčka a Jana Heczka, kterou dostal od Hedwiky Rakowské, tehdy vše hlásil svému nadřízenému a to kriminálnímu sekretáři Eberlemu, který nařídil, aby jel do Bystřice s Josefem Gradlem a Karlem Eichlerem a MUDr. Jaroslava Míčka a Jana Heczka odstranili.

Josef Gradel popsal celou situaci následovně: Nechali jít zadržené pár kroků před sebou a na dané znamení spustili na nic netušící oběti střelbu. Gradel ze své automatické pistole vypálil celkem pět ran. Mrtvé pak společně odtáhli za nohy na blízký hřbitov a přenechali četníkům. Šli vzbudit hrobníka Mrózka, kterému nařídili oba zastřelené odvézt do márnice na místním hřbitově a na zákrok německého amtskomisaře Schmitha byli ještě v noci prozatímně pohřbeni společně

do jednoho hrobu. Vrazi byli potrestáni, někteří však spravedlnosti unikli.

Šimon Röckel zemřel v těšínské věznici. Josef Gradel byl popraven 21. prosince 1945 a poslední z vrahů, Karel Eichler byl po vynesení rozsudku popraven 4. března 1946 v Českém Těšíně.

Pamětní deska, která byla v roce 2014 odhalena, nám připomíná tu největší oběť, kterou za svobodu naší země oba vlastenci obětovali.

Čest jejich památce! ■

Vzpomínka na OUT DISTANCE v OŘECHOVĚ

text br. Jan Plachý
foto Zdeněk Gratias

V sobotu 29. dubna letošního roku se v obci Ořechov u Telče konala tradiční vzpomínková akce na paraskupinu Out Distance. Členové Klubu vojenské historie 45. Brno se opět podíleli na jejím zajištění. Již před akcí se spojili s potomky čs. vojáků žijících ve Velké Británii a pozvali je na akci. Výsledkem byl příjezd

Markuse Rappensbergera, vnuka příslušníka československé zahraniční armády ve Velké Británii. Pozvání přijal také brigádní generál v. v. Emil Boček. Členové klubu se na akci začali i s technikou sjíždět už v pátek 28. dubna. Probíhala příprava výstavy ze sbírek Tomáše Jambora. Jan Plachý, který akci již několikrát moderuje, připravoval spolu s představiteli obce pietní akt. Následující ráno byla přivezena výstava Polní pošty čs. zahraniční armády, technika a další drobné exponáty

do výstavy včetně zbraní a osobních věcí vojáků. Ve spolupráci s příslušníky 43. Výsadkového praporu v Chrudimi pak byly připraveny stovky padáček se sladkostmi pro nejmladší návštěvníky akce. Ty byly při druhém vzletu vrtulníku shozeny na louku za obcí. Samotný pietní akt proběhl bez sebemenších problémů s přesným dodržáním připraveného scénáře. Zahájili ho seskokem z vrtulníku Mi-171 výsadkáři 43. Výsadkového praporu v Chrudimi. S projevem vystoupili

brigádní generál v. v. Emil Boček, poslanec Parlamentu ČR Vít Kaňkovský a také jeden ze zakladatelů ořečovské vzpomínkové akce Julius Maleček. Pietní akt byl zakončen modlitbou za všechny padlé vojáky z úst vojenského kaplana npor. Milana Novotného. Následoval již zmiňovaný shoz padáček se sladkostmi, přednáška historika Michala Stehlíka, ukázka z činnosti příslušníků 43. Výsadkového praporu v Chrudimi a provoz Polní pošty a výstava. ■

Přednáška o osvobození obce BYSTŘIČANY

text br. Teodor Hybler, foto br. Jakub Podžorný

JEDNOTA ČSOL VE FRÝDKU-MÍSTKU

Záci osmých a devátých tříd české a polské ZŠ v Bystřici se 2. května účastnili přednášky Petra Majera k 72. výročí osvobození obce. Místní kinosál byl zaplněn nejen žáky, ale také členy ČSOL jednoty Frýdek-Místek, Matice slezské a občany obce. Starosta obce Roman Wróbel přivítal vzácného hosta, dvaosmdesátiletého Pavla Rusze, který byl, společně se svou maminkou, v letech 1941–1945 členem, partyzánské skupiny „Nad Olzou“, které velel jeho otec. Petr Majer připomněl stručně události, které se tehdy udály: „**Dne 1. května 1945 – v jednu hodinu po půlnoci ustupující Němci zlikvidovali železniční most a o půl hodiny později silniční mosty na řekách Hluchová a Olše. Další destrukce 1. května se ozvala ve 13 hodin, kdy byla zničena na železniční trati stavědla. Dne 2. května ve dvě hodiny po půlnoci byl vyhozen most na řece Hluchová a o půl hodiny později i podjezd pod železniční tratí. V dopoledních hodinách dne 2. května jakoby se život v obci zastavil, teprve krátce po poledni se objevil první sovětský průzkumník a Bystřice byla postupně osvobozována vojsky 38. armády 4. ukrajinského frontu.**“

Poté měl slovo Pavel Rusz, který zavzpomínal na život v partyzánském oddíle, na to, jak se ukrývali ve vybudovaných dřevěných bunkrech a provizorních úkrytech na svazích hory Kozubová a v Košařískách, jak společně s maminkou pomáhali zajišťovat potraviny po okolních salaších a jakým způsobem získávali informace pro

pozdějšího sovětského velitele partyzánské skupiny A. M. Griněvského.

Po přednášce následovalo kladení kytic u památníku obětí 2. světové války v Bystřici. ■

Pietne spomienky na M. R. ŠTEFÁNÍKA na SLOVENSKU

br. Ferdinand Vrabel,

JEDNOTA ČsOL V ČESKÉM BRODĚ A NADÁCIA MRŠ

Pri príležitosti 98. výročia tragického skonu generála PhDr. Milana Rastislava Štefánika sa v dňoch 3.–4. mája 2017 uskutočnili na Košariskách, na Bradle, v Ivánke pri Dunaji a v Bratislave pietne spomienky na jednu z trojice zakladajúcich osobností nášho prvého odboja a tvorcov Československej republiky – M. R. Štefánika. Na Košariskách aj na Bradle si Štefánika pripomenuli – napriek krajne nepriaznivému počasiu – stovky ľudí, pre ktorých je meno Štefánika navždy spojené s oslobodením slovenského národa.

Ako vždy, na pietnych aktoch sa zúčastnili rodáci, zástupcovia Spoločnosti M. R. Štefánika, predstavitelia Nadácie M. R. Štefánika a členovia Československej obce legionárskej ako aj predstavitelia miestnych samospráv, verejnosť a mládež. Treba naozaj oceniť aj žiakov Základnej školy na Košariskách, ktorí v daždi z Košarísk po historickej ceste priniesli aj pochodne, ktorými sa potom už tradične na Bradle zapálili aj vatry v štyroch kútoch monumentálneho Jurkovičovho diela na počesť veľkého Čechoslováka, slovenského národného hrdinu a jeho troch talianskych druhov, ktorí zahynuli v Ivánke pri Dunaji pri leteckom nešťastí 4. mája 1919. ■

FRÝDEK-MÍSTEK byl osvobozen 4. května 1945

br. Teodor Hybler

JEDNOTA ČsOL VE FRÝDKU-MÍSTKU

Ve čtvrtke 4. května v 16 hodin se na městském hřbitově ve Frýdku uskutečnil pietní akt k 72. výročí osvobození města Frýdku-Místku.

Zástupci města za účasti členů Československé obce legionárské, Českého svazu bojovníků za svobodu, tajemníka Generálního konzulátu Ruské federace

v Brně Sergeje Mitjaeva a veřejnosti položili kytice a věnce k památníku padlým příslušníkům Rudé armády a také k čestným hrobům občanů, kteří položili své životy při osvobození města. Pod památníkem jsou ostatky 966 vojáků a 77 důstojníků Rudé armády padlých při květnových bojích v prostoru Českého Těšína, Fryštátu, Frýdku-Místku a Nového Jičína. Naproti památníku jsou čestné hroby 50 místních občanů, kteří se stali obětmi květnových bojů o naše město.

Náměstek primátora města Frýdek-Místek Pavel Machala ve svém projevu připomněl, že: **„Od května 1945 nás dělí 72 let, doba jednoho lidského života. Ubývá válečných veteránů i pamětníků, kterých se válka dotkla často jako dětí. Ti všichni by ji rádi nepoznali. My mladší bychom si měli vážit skutečnosti, že válečné události známe jen z vyprávění, z filmů, z literatury či dějepisu.“**

Tajemník Generálního konzulátu Ruské federace v Brně Sergej Mitjajev poděkoval všem, kteří toto pietní místo na frýdeckém hřbitově s mohylou padlým rudoarmějcům, která byla odhalena 17. března 1946, udržují. Důstojným protějškem památníku s pohřebišťem sovětských vojáků a velitelů je skupina čestných hrobů našich občanů, kteří také přišli o život na prahu svobody v pohnutých květnových dnech. ■

72. výročí osvobození Československa a města BRUNTÁLU

br. Antonín Zgažar, předseda jednoty

JEDNOTA ČsOL V BRUNTÁLU „34. PĚŠÍHO PLUKU STŘELCE J. ČAPKA“

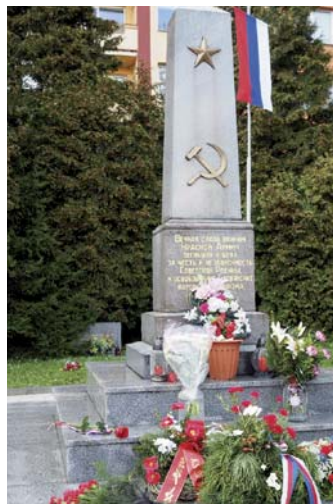
V předvečer 72. výročí ukončení druhé světové války, osvobození Československa a města Bruntálu se v pátek 5. května 2017 uskutečnilo pietní shromáždění na starém městském hřbitově na pohřebišti vojáků Rudé armády.

Zúčastnili se ho představitelé města, zástupci mnohých spolků a občanská veřejnost, mezi nimi osm členů naší jednoty i s válečným veteránem br. Petrem Beckem.

Na úvod zazněly hymny České republiky, Slovenské republiky a Ruské federace. S hlavním projevem vystoupil starosta města a člen naší jednoty br. Petr Rys. Po ukončení projevu probíhalo za hudby Svaté války kladení věnců

a kytic k hlavnímu památníku rudoarmějců. Za naši jednotu položil kytici předseda br. Antonín Zgažar a všichni přítomní členové vzdali hold osvoboditelům z Května 1945.

Bruntál byl osvobozen od nacistické okupace 7. května 1945 postupujícími jednotkami 304. střelecké divize 106. střeleckého sboru a 167. divize 104. střeleckého sboru 60. armády 4. ukrajinského frontu. Ostatky všech vojáků Rudé armády, kteří zahynuli při bojích na Bruntálsku, byly po válce přeneseny z jednotlivých míst do společného hrobu na městském hřbitově v Bruntále. Na zadní straně pomníku se můžeme dočíst i tuto informaci: „ПОГРЕВЛЕНО 781 ЧЕЛОВЕК“.

Přebor ve střelbě z pušky a pistole k příležitosti 100. výročí založení 6. střeleckého pluku Hanáckého

JEDNOTA ČsOL V OLOMOUCI

br. Milan Vyhřídál

Olomoucká jednota si v létě letošního roku připomene 100. výročí vzniku 6. střeleckého pluku Hanáckého – jednotky československých legií v Rusku, která v meziválečném Československu sídlila právě v Olomouci. V rámci připomínky tohoto významného jubilea je připravována celá řada aktivit a akcí. Jako jedna z prvních proběhla na střelnici v prostorách významné regionální vojenské památky – křelovském fortu (Fort XVII) – střelecká soutěž.

Soutěž pod pevnou organizací br. Lukáše Coufala se uskutečnila v sobotu dne 13. května 2017 a byla určena především pro členy a sympatizanty olomoucké jednoty ČsOL. Střelby z pušky (obecně se požívaly pouze zbraně konstrukce do roku 1945) proběhly ve stoje na 50 metrů, střelby z pistole opětovně ve stoje a jednoruč na vzdálenost 15 metrů. Nejlepším střelcem z pušky se stal br. Michal Čurda, z pistole poté br. Martin Ivan, přičemž absolutním a nejvíce oceněným vítězem se stal posledně jmenovaný. Nutno podotknout, že ceny útechy si odnesli také všichni neumístění soutěžící.

Vedení olomoucké jednoty ČsOL uvedený přebor současně pojalo za první ročník pravidelné střelecké soutěže, od které si do budoucna slibuje střetávání a navazování spolupráce osob s podobným zájmem a zaměřením, především tedy na regionální úrovni. Závěrem nezbývá nic jiného, než poděkovat celému organizačnímu výboru v čele s br. Coufalem a do budoucna všem popřát pevné nervy a neutuchající pracovní elán.

Svíčky za padlé

br. Miroslav Kaufner

JEDNOTA ČsOL V ROKYCANECH

V podvečer 2. července se na mnoha místech naší vlasti rozzářily svíčky. Svíčky za padlé a zemřelé v bitvě u Zborova. V rámci oslav 100. výročí bitvy jsme si tímto způsobem připomněli hrdiny, kteří neváhali položit svůj život za budoucí Československou republiku. Uctili jsme všechny – bez ohledu na stranu, za kterou bojovali. Jedni na straně Československé střelecké brigády, jedni na straně rakouskouherské. Češi proti Čechům. I tyto paradoxy patří k válce...

Bratři z rokycanské jednoty se zúčastnili pietních aktů na několika místech. V Rokycanech se k akci připojilo i Město Rokycany a vzpomínka tak získala na důstojnosti. I když byl původně uváděn jako jediný padlý František Ceplecha (nar.

v Rokycanech 16. května 1896), z historických pramenů lze dohledat v souvislosti se zborovskou bitvou i další jména. Josef Nový se sice narodil v nedalekých Kyšicích (21. května 1892), ale rodina se krátce nato do Rokycan přestěhovala. Podle dostupných informací padl „zradou ruských částí na ústupu od Zborova.“ Dalším byl Jan Kosnar (nar. v Rokycanech 21. června 1893). Podle některých pramenů padl v bitvě u Zborova, úředně byl nezvěstný až od 8. července 1917, tedy 5 dní po bitvě. Bitvy se zúčastnil i další rokycanský rodák Alois Laub (nar. 31. prosince 1896). Bojoval i u Bachmače. Za druhé světové války se zapojil do odboje a v únoru 1945 byl nacisty popraven. Nejen tyto rokycanské hrdiny zmínil ve svém projevu 1. místostarosta města Rokycany Ing. Tomáš Rada. Poté jsme společně zapálili svíčku a na závěr trubač zatroubil večerku. Účast veřejnosti nebyla nijak velká, přesto vzpomínková akce proběhla důstojně a ve vší úctě k padlým.

Kromě Rokycan uctili bratři z jednoty Rokycany památku padlých i v dalších obcích. V Bušovicích, kde byla uctěna památka Vojtěcha Holuba, probíhal pietní akt rovněž pod záštitou obce. Zúčastnili se dokonce místní hasiči v historických uniformách. V rámci okresu Rokycany jsme převzali patronaci ještě nad obcemi Vejvanov (Josef Valentin Žikeš) a Trokavec (Josef Kreidl). Zde už ale poněkud komorněji. Působnost rokycanské jednoty sahá i daleko za hranice okresu. Bratři z Postřekova zapálili svíčky za padlé v obcích Nový Kramolín (Ondřej Schröpfer) a Otov (Jan Dittrich), a člen naší jednoty z Hrotovic připomněl Tomáše Šťastného v Rapoticích (okr. Třebíč).

Někde vzpomínka proběhla za účasti zástupců měst a obcí, veřejnosti a různých společenských organizací, někde jen za účasti členů ČsOL nebo jejich rodinných příslušníků. Všude ale ve stejném duchu...

Květnové kladení věnců v ŽATCI

text ses. Danuše Emilie Manová
foto TV Žatec

JEDNOTA ČsOL V ŽATCI

Město Žatec spolu s vojenskou posádkou zorganizovalo jako každoročně pietní vzpomínku k výročí osvobození a ukončení druhé světové války.

Zúčastnila se samozřejmě žatecká organizace ČsOL. Její členové se poklonili památce vojáků druhé světové války, kteří se podíleli na porážce nacismu. Podobně se zúčastnily i další organizace a politické strany.

Členové ČsOL položili věnec u památníku věnovanému našim hrdinům na městském hřbitově a druhý věnec u pomníku na Kruhovém náměstí.

Na hřbitově stojí památník rudoarmějcům 383. gardové divize sovětské armády, kteří padli při osvobozování města Žatce v roce 1945. Padlo 26 neznámých rudoarmějců. Je věnován také příslušníkům 1. československého armádního sboru v SSSR, kteří prolévali krev za osvobození vlasti. Na Kruhovém náměstí je památník, na němž jsou na třech deskách vzpomenu ta místa, kde bojovali čeští a slovenští bojovníci proti nacismu na západní i východní frontě, vzpomenu to je Květnové povstání a Slovenské národní povstání i 13 koncentračních táborů.

Není to během roku jediná aktivita žatecké ČsOL, která má připomenout minulost pamětníkům, ale hlavně mladé generaci, aby uměla pochopit minulost a dokázala se správně rozhodovat v budoucnu.

Oslavy Dne vítězství ve SLANÉM a KLADNĚ

ses. Eva Armeanová

JEDNOTA ČsOL V KLADNĚ

Na pozvání starosty města Martina Hrabánka se členové ČsOL Kladno dne 9. května 2017 zúčastnili květnových oslav v Královském městě Slaném. Program zahájil koncert dechové hudby Dvořačka a v 10 hod. se průvod účastníků vydal od budovy MěÚ směrem ke slánským hřbitovům. Cesta vedla okolo domu, kde bydlí naše členka Matylda Klapalová a se sestrou Dášou nám mávaly z okna. Matylda oslaví zanedlouho 95. narozeniny a letos poprvé, vzhledem ke zhoršenému zdravotnímu stavu, se nemohla zúčastnit. První pietní akt se konal u pomníku na Hlaváčkově náměstí a potom se průvod vydal na pohřebiště 2. světové války. Věnc za ČsOL položili Lubomír Šmehlík, Eva Armeanová a Vladislava Ledvinková. Památce padlých se poklonil také válečný veterán ing. František Kyncl a Jan Kopačka. Zazněla večerka, projevy, státní hymna a oslavy pokračovaly setkáním s vedením města v Malé galerii Vlastivědného muzea. Tato setkávání mají ve Slaném dlouholetou tradici. Při této příležitosti jsme vzpomínali na předsedu ČsOL válečného veterána plk. Josefa Petišku, který se oslav pravidelně zúčastňoval a na tato setkání se vždy těšil. Do Slaného přijížděl i v době, kdy se odstěhoval do Ústí nad Labem,

na Slaný nezapomínal. Ale ani město Slaný na něj nezapomnělo, když slavil 90. narozeniny, členové ČsOL, ale také zástupci vedení města ho v jeho novém bydlišti navštívili. Cestou k radnici jsme navštívili Matyldu Klapalovou, rádi jsme přijali pozvání na šálek kávy a přátelské popovídání.

Od 14 hod. pokračovaly dny osvobození v Kladně za účasti primátora Statutárního města Kladna Milana Volfa, ČsOL Kladno, členů Spolku pro zachování odkazu českého odboje a zástupců Sokola. Hlavní pietní akt se konal na kladenském hřbitově, kde byly položeny věnce. Další zastávka byla u sokolovny, věnce byly položeny u pamětní desky ruského legionáře a starosty Sokolské župy Budečské Františka Kleinera, který zemřel před 75 lety, byl umučen v Osvětimi-Březince, 5. května 1942. Pokračovali jsme uctěním památky generálporučíka Jaroslava Selnera (5.5.1906–11.1.1973), u pamětní desky umístěné na budově kladenského gymnázia. Vzpomínky se zúčastnil rovněž jeho syn s manželkou. Pan Jaroslav Selner na svého otce zavzpomínal a přiblížil nám osobnost tohoto statečného člověka. Členové ČsOL a Spolku pro zachování odkazu českého odboje pak společně pokračovali autobusem a navštívili další pomníčky a pamětní desky, které se ke květnovým dnům vztahují. ■

Odhalení pomníku ke 100. výročí bitvy u Zborova

Předseda Jednoty ČsOL v Mělníku br. Bohuslav Bubník a starosta města Mělníka Ctirad Mikeš odhalili obnovený památník bitvy u Zborova u příležitosti 100. výročí této památné události. Pietní akt se odehrál 23. června na Zborovského náměstí. Starosta města ve svém proslovu připomněl okolnosti bitvy, její důsledky a v neposlední řadě oběti, kterých tato klíčová bitva přinesla desítky. Celou akci zahájil živý dechový orchestr, za jehož doprovodu starosta vložil do pomníku prst ze zborovského bojiště. Akt byl zakončen slavnostním kladením květin k památníku.

(red)

Prednáška k 100. výročiu bitky pri Zborove vo VESELÍ NAD MORAVOU

br. Ferdinand Vrábel

JEDNOTA ČsOL V ČESKÉM BRODĚ

Peknou tradíciou v Českej obci sokolskej je, že sa slávia či pripomínajú aj významné výročia jednotlivých telocvičných jednôt. V tomto roku sa okrúhlym výročím môže pochváliť aj jedna z najaktívnejších sokolských jednôt v Zlínskom kraji, Jednota ČOS vo Veselí nad Moravou, ktorá patrí v súčasnosti do Slováckej župy. Veselská jednota vznikla v roku 1897, oslavuje teda 120. výročie založenia.

Sokolská jednota vo Veselí n. M. sa pravidelne zúčastňuje všetkých sokolských zletov, ako všesokolských, tak aj tých menších napríklad v Brne, Plzni, Liberci, Roudnici atď. Pravidelne organizuje rôzne športové akcie, turnaje a verejné cvičenia. Jednota sa vzorne stará aj o Sokolovňu, vybudovanú v roku 1925.

Dňa 12. mája 2017 usporiadala Veselská jednota v rámci osláv 120. výročia svojho vzniku, prednášku člena Republikového výboru Československej obce legionárskej, historika Ferdinanda Vrábela z Bratislavy „100 rokov od bitky pri Zborove 2. 7. 1917“. Prednášku zorganizoval brat MUDr. Zdeněk Hlobil, ktorý je dušou veselského Sokola

a má najväčšiu zásluhu o jeho znovuzrodenie po roku 1989. Jeho otec, taliansky legionár, kapitán MUDr. Josef Hlobil (1899–1943), štátny obvodný a železničný lekár vo Veselí n. M. sa zapojil už v roku 1939 do odboja. Bol vedúcim miestnej legionárskej skupiny Obrany národa, zabezpečoval úteky významných osobností do zahraničia cez Slovensko. Podieľal sa napríklad aj na presune ministra Feierabenda, generála Hasala, generála JUDr. Vančuru a ďalších osôb; celkom išlo o 200–400 osôb. Hlobil prevádzal aj zbrane zo zbrojovky v Bojkoviciach do lesov v Chříboch. Verného českého vlastenca Josefa Hlobila zatkli fašisti 24. júla 1940, väznili, mučili a vypočúvali ho v rôznych väzniciach a napokon popravili v Berlíne-Charlottenburgu.

Jeho syn MUDr. Zdeněk Hlobil je od svojich mladých rokov členom ČOS, a pre jednotu vo Veselí n. M. organizuje rôzne športové aj vzdelávacie akcie. Spolupracuje aj s Jednotou Československej obce legionárskej v Českom Brode a s Nadáciou Milana Rastislava Štefánika v Bratislave a pravidelne sa stará o zdravotnícke zabezpečenie akcie „Cykloprejazd Košariská-Hodonín“.

Poučná exkurze pro šenovské žáky

br. Rostislav Stehlík
předseda jednoty

JEDNOTA ČsOL V NOVÉM JIČÍNĚ

Jednota ČsOL v Novém Jičíně dne 16. června 2017 zorganizovala výlet žáků 8. a 9. třídy ZŠ Šenov u Nového Jičína do Památníku druhé světové války v Hrabyni, Objektu Čs. opevnění Hlučín-Darkovičky a míst bojů Ostravské operace v obci Štítina.

Výletu se zúčastnilo 38 žáků uvedené základní školy, 3 učitelé jako doprovod a 2 členové jednoty. Za výbor se zúčastnil br. Petroš a sestra Bartoňová jako organizátoři

a zároveň částečně jako průvodci. Celá akce měla velmi zdařilý průběh, dětmi i doprovodem byla přijata a hodnocena velmi kladně jako zajímavá a přínosná. Z četných hodnocení žáků uvádíme vyjádření žačky Simony Kovářové:

„Dne 16. června 2017 jsme jeli společně s osmáky na exkurzi do Hrabyně. Jeli jsme autobusem se členy Československé obce legionárské, kteří nám říkali různé informace po dobu exkurze. Když jsme dojeli do Hrabyně, tak jsme šli do muzea. Tam nás jeden milý pán obohatil svými znalostmi o druhé světové válce. Dozvěděli jsme se hodně zajímavostí o lidických dětech, o Protektorátu Čechy a Morava i o samotném Hitlerovi a o mnoha dalších věcech týkajících se druhé světové války. Hodně mě zaujal i hřbitov jenom se jmény zemřelých Čechů, Slováků a i Rusů, kteří zemřeli v období druhé světové války, bylo jich strašně moc. V muzeu jsme ještě dostali k vypracování pracovní list, který jsme po dobu exkurze v Hrabyni vyplňovali. Další naše zastávka směřovala do obce Štítina na místní hřbitov, kde jsme se zase dozvěděli zajímavé informace o vojínovi Ivanu Kubincovi. Poslední zastávkou byl bunkr u Hlučína. Byli jsme rozděleni do dvou skupin, jedna skupina šla dovnitř bunkru a druhá počkala venku, až skončí první skupina. V bunkru nám průvodce povídal o válčení, o zbraních, postelích vojáků a jejich úkrytu, a provedl nás celým bunkrem. Po skončení prohlídky bunkru jsme nasedli do autobusu a jeli jsme zpátky do školy. Byla to zajímavá exkurze, kde si myslím, že každý z nás si něco odnesl.“

BAMBIFEST 2017 v ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

JEDNOTA ČsOL V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

br. Milan Čajdík
předseda jednoty

V krajském městě České Budějovice je Bambifest, který letos probíhal ve dnech 19.–20. května, již neodmyslitelně tradičním projektem, který přispívá k rozšiřování povědomí veřejnosti o aktivitách dětí a mládeže ve volném čase. Díky akci mají každoročně tisíce dětí možnost vybrat si tu nejlepší volnočasovou aktivitu.

Pro děti byla připravena bohatá nabídka aktivit ve stáncích – přehlídka možností pro volný čas, nabídky letních táborů, ukázky tábornických dovedností, nízké lanové aktivity, prezentace Městské policie České Budějovice, Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, BESIPu a Jihočeské záchranné brigády kynologů, indiánské teepee, střelba z luku, slacklining, výroba placek – buttonů, lezecká stěna, maskot čáp Klapík, skákací hrady, kurzy angličtiny pro děti, ukázky karate, opičí dráhy pro nejmenší, ukázky zážitkové akce s pejsky, chemické a fyzikální pokusy, elektrokoloběžky, segway, elektromobil, zkouška hmatu, čichu a paměti, poznávání stop, stavba mraveniště, rýžování a vrstání pravěkou vrtačkou, poznávací hry s koňskou tematikou, workshop pro děti s tematickým zaměřením „Boj proti plýtvání potravin a jejich správné skladování“, venkovní verze hry lasertag, po celém areálu akce si mohly děti vyzkoušet hru a svou přesnost při střelbě z laserové zbraně na cíl a spousta dalších her a soutěží...

Účastníci si prověřili své znalosti týkající se obrany proti šikaně nebo kyberšikaně, zjistili, zda ví, jak se v takových situacích zachovat.

V sobotu 20. května se na této akci také účastnila Jednota Československé obce legionářské v Českých Budějovicích. Organizace zde prezentovala historii naší prvorepublikové armády především v éře 30. let a události na území protektorátu v letech 1939–1945. Pro malé návštěvníky akce připravila ses. Marhounová omalovánky a další upomínkové materiály s legionářskou tematikou. V rámci ČsOL se zde představil i klub KVH České Budějovice pod vedením br. Svitáka,

který prezentoval vybavení, výstroj, výzbroj a techniku Československé samostatné obrněné brigády za účasti uniformovaných vojáků v dobové, historické ústroji. Prezentace proběhla formou dobového tábora, kde návštěvníci mohli shlédnout stan s vybavením lehké polní ambulance, dále spojařské vybavení, dobovou kolovou techniku, zbraně britské proveniencie a vyzkoušet si práci s replikami rážitek polní pošty. Prezentoval také polní nemocniční oddělení jak operačním vybavením i s figurínou na operačním stole, tak stomatologickým oddělením, nakonec v další části i prezentaci techniky a zbraní i dalšího vojenského materiálu. Na výstavní prostor KVH navazoval prostor expozice Aktivní zálohy AČR, vedený br. Kabelkou, který veřejnosti představoval vybavení a materiály AČR pro Aktivní zálohy.

V dalším stánku byla prezentována na roll banerech výstava historie československé armády v období před a v průběhu druhé světové války. Zde se aktivně realizovali různé věkové skupiny dětí v omalovánkách, obdržely propagační materiál, sladkosti a informace, které poskytovala po celou dobu ses. Marhounová pod vedením br. Bc. Tomáška.

(kráceno)

Pocta parašutistům

text br. Antonín Zgažar, předseda jednoty
foto archiv jednoty

JEDNOTA ČsOL V BRUNTÁLU „34. PĚŠÍHO PLUKU STŘELCE J. ČAPKA“

V pátek 16. června 2017 uspořádala Jednota ČsOL v Bruntále „34. pěšího pluku střelce J. Čapka“ vzpomínkovou akci na československé parašutisty, kteří provedli atentát na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha. Letos 18. června uplynulo 75 let od hrdinné smrti Jana Kubiše, Josefa Gabčíka a pěti jejich druhů.

Akce se uskutečnila u pamětní desky J. Kubiše ve vestibulu ZŠ Bruntál v Okružní ulici. Po české a slovenské státní hymně přivítal účastníky ředitel ZŠ Mgr. Leoš Sekanina. Poté se ujaly slova dvě žákyně školy, které ve svém obsírném referátu seznámily přítomné s přípravami atentátu, jeho samotným průběhem a také s událostmi 18. června 1942 v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Praze v Resslově ulici.

K přítomným promluvil i starosta města br. Petr Rys a položil kytičku k pamětní desce Jana Kubiše. Poté

položili květiny i zástupci zúčastněných spolků – Čs. obce legionářské, Českého svazu bojovníků za svobodu a Klubu Za starý Bruntál. ■

Legionáři na střelnici v DRUŽCI stříleli již po sedmé

ses. Eva Armeanová
předsdkyně jednoty

JEDNOTA ČsOL V Kladně

Členové Československé obce legionářské Kladno si přijeli do Družce zastřílet na počest válečné veteránky Vandy Biněvské a zároveň si připomenout 100. výročí bitvy u Zborova. Nad 7. ročníkem střelecké soutěže, která se konala 23. června 2017, převzala záštitu hejtmanka Středočeského kraje ing. Jaroslava Pokorná - Jermanová, což nás velmi potěšilo.

Před zahájením soutěže předsdkyně ČsOL Kladno Eva Armeanová přivítala všechny členy ČsOL a hosty, senátora Jiřího Dienstbiera, starostu obce Družce Zdeňka Kofenta, představila sestru Vandy Biněvské, válečnou veteránku Věru Holubevu a nejstarší účastníky 90letého Stanislava Husu, syna ruského legionáře a Jiřího Železného, který oslavil v krátké době rovněž 90. narozeniny. Oba jsou členy ČsOL Praha 6. Stanislav Husa měl s sebou členskou legionářskou legitimaci, která byla vystavena v roce 1947. Letošní ročník se vyznačoval nejvyšší účastí, na střelnici se nás sešlo 42. Před samotným zahájením střelby ze samopalu vzor 58 byla připomenuta památka padlých u Zborova.

Střelby provázela dobrá nálada a odhodlání nastřílet co nejvíce bodů. Naštěstí nám přálo počasí, nebylo tak úmorné vedro jako předchozí dny. Tak jako každý rok byly utvořeny dvojice a skupina rozhodčích. Tato funkce byla svěřena zkušenému Pavlu Zajícovi a pomáhali také bratři Jan a Milan Šubrtovi. Průběžné výsledky napovídaly, že konkurence je vysoká a na vítězství dosáhnou jen ti nejlepší.

Jak to letos dopadlo? V kategorii mužů si 1. místo vystřílel Jan Šubrt s 99 body, jen o vlásek mu nevyšla stovka. V kategorii žen se na 1. místě umístila Jitka Lenková s 99 body. Slavnostnímu vyhodnocení předcházela gratulace Vlastě Kylichové, která v květnu oslavila 75. narozeniny.

Předsdkyně jednoty poblahopřála oceněným střelcům a střelkyním, předala diplomy a odměny. Předala také knihu Největší vojevůdci v české historii, jejíž spoluautorkou je naše členka Jitka Lenková. Knihu dostal také senátor Jiří Dienstbier, Stanislav Husa, Jiří Železný a Věra Holubeva. Všichni účastníci 7. ročníku střelecké soutěže převzali Pamětní list, na kterém je fotografie 18leté Vandy Biněvské s ostřelovací puškou. *(kráceno)*

Střelecký den jednoty ČsOL BRUNTÁL

JEDNOTA ČsOL V BRUNTÁLE „34. PĚŠÍHO PLUKU STŘELCE J. ČAPKA“

br. Antonín Zgažar
předseda jednoty

V sobotu 1. července 2017 uspořádala bruntálská jednota 4. ročník Střeleckého dne. Proběhl na střelnici v Břidličné a zúčastnilo se ho 16 členů a příznivců, kteří soutěžili ve střelbě z malorážky na 50m pro dospělé a 30m pro děti a mládež. Mimo soutěžní disciplínu si všichni zastříleli i z dalších zbraní – pušky SKS Simonov, samopalu vz. 58, malorážkové pistole a perkusní pušky. Po ukončení střelby všem přišly k chuti dozlatova opečené špekáčky. Na závěr vydařeného odpoledne předseda jednoty spolu s ředitelem soutěže bratrem Romanem Černým předali nejlepším třem střelcům v každé kategorii diplomy a drobné ceny, ostatní účastníci obdrželi pamětní listy. V kategorii dospělých zvítězil br. Jiří Toman a juniorské první místo získal jeho syn Jan Toman. Střelecký den byl finančně podpořen Ministerstvem obrany ČR. ■

Výstava o Zborovu ve STRÁŽNICI

JEDNOTA ČsOL V HODONÍNĚ

text br. Lukáš Lexa, předseda jednoty
foto Rostislava Svobodová, br. Pavel Báborský

V neděli 2. července 2017 – v den 100. výročí bitvy u Zborova – jsme slavnostně zahájili výstavu Bitva u Zborova a čs. legie v Rusku. Ta bude k vidění následující tři měsíce v Městském muzeu ve Strážnici. Výstava vznikla za podpory ČsOL a projektu Legie 100. Iniciátorem výstavy je předseda hodonínské jednoty ČsOL br. Lukáš Lexa. Na přípravě se podíleli členové obce a KVH Slovácko, jmenovitě bratři Radek Badin, Tomáš Báborský, Jan Marada a další. Děkujeme zejména Ústředí ČsOL za zapůjčení putovní výstavy Čs. legie v Rusku, Městskému muzeu ve Strážnici za poskytnutí prostor, Regionálnímu muzeu v Kyjově za zapůjčení řady hodnotných exponátů, ale i řadě soukromých sběratelů.

Vernisáž zahájily tóny písně „U Zborova hřměla děla“. Po zdraví starostky města Strážnice paní Renaty Smutné se slova ujal předseda hodonínské jednoty ČsOL br. Lukáš Lexa. Připomněl oběti bojů za samostatnost našeho státu a vyzdvihl význam bitvy u Zborova parafrazí výroku T. G. Masaryka: Bez Zborova by nebylo Československa. Na závěr zazněla jako vzpomínka na padlé vojáky píseň „Hoši od Zborova“. Návštěvníci obdivovali hlavně makety zákopových systémů a zbraně (ze zajímavosti můžeme jmenovat například Berdan 2 nebo Mannlicher M1893). K vidění jsou ale také originální vyznamenání udělená gen. Radolu Gajdovi. Výstava bude ke zhlédnutí do 30. září 2017 a 2. září 2017 proběhne muzejní noc s názvem Hoši od Zborova. ■

Zájezd žáků z Tachova do leteckého muzea

JEDNOTA ČsOL V TACHOVĚ

br. Jiří Kašpárek
předseda jednoty

Dne 9. června 2017 se uskutečnil společný zájezd členů jednoty s družební ZŠ Kostelní Tachov do Vojenského leteckého muzea v Praze. Zájezd byl uskutečněn jako závěrečná část série besed v rámci spolupráce jednoty ČsOL Tachov a ZŠ Kostelní, která proběhla ve dvouletém cyklu (8. a 9. třídy). Exkurze se zúčastnilo 35 žáků

ZŠ, vedoucí zájezdu p. Hlísta a pět členů naší jednoty. Prohlídka v muzeu doplnila sérii besed, které v uvedené škole realizujeme: Vliv československých legií na vznik ČR, Českoslovenští legionáři ve druhé světové válce, Výzbroj a výstroj AČR. Akce byla kladně hodnocena všemi účastníky a věříme, že přispěla k popularizaci ČsOL na veřejnosti. ■

Vzpomínka na setkání válečných veteránů ve SMRŽOVCE

text Jaroslav Janoušek

JEDNOTA ČsOL V JABLONCI NAD NISOU

Dne 27. května 2017 proběhla akce Vojensko-historická prezentace armády ve Smržovce. Hlavní myšlenkou byla vzpomínka na naše první setkání s veterány v roce 2011. Ze starých veteránů druhé světové války se zúčastnili už jen čtyři žijící.

Jednalo se o pana Röhrera, Siudu, Vaňouse a Spontáka. Nově se akce zúčastnil veterán plk. Kucharský. Členové Muzea obrněné techniky Smržovka a členové Jednoty ČsOL v Jablonci nad Nisou prožili s válečnými veterány krásný den. Akce trvala od 10. do 15. hod. Pan Siuda zavzpomínal na službu na tanku Cromwell. Věříme, že veteráni byli spokojeni a přejeme jim, ať se ve zdraví dočkají akce v příštím roce. ■

INMEP 2017

XIV. setkání pyrotechniků s mezinárodní účastí

text br. Ivan Novotný, předseda jednoty
foto Zdeněk Horák

JEDNOTA ČsOL V BOLETICÍCH „mjr. in m. VÁCLAVA VOKURKY“

Setkání pyrotechniků INMEP 2017 (International Meeting of Pyrotechnicians), které se uskutečnilo nedaleko Vojenského výcvikového prostoru Boletice ve dnech 28. května až 2. června, se zúčastnili aktivně pracující specialisté v oblasti EOD, ale i jejich „vysloužilí“ kolegové – váleční veteráni. Na setkání byla prezentována pyrotechnická činnost účastníků za uplynulý rok a byly porovnány pracovní postupy a zkušenosti jednotlivých národních složek, ať už příslušníků policie nebo ostatních ozbrojených sborů, které se touto problematikou zabývají. Součástí zaměstnání bylo seznámení s novými trendy, technologiemi a výrobky souvisejícím s činností EOD/IEDD.

Setkání pyrotechniků slouží také k navázání osobních kontaktů se zahraničními kolegy. Letošního ročníku se zúčastnili zástupci deseti zahraničních států (Francie, Německo, Belgie, Nizozemska, Slovensko, Chorvatsko, Rusko, Polsko, Litva a USA). Setkání sloužilo k propagaci Československé obce legionářské a její ideovým cílům státotvorné organizace. ■

text a foto ses. Ernestína Švorcová (snacha J. Švorce)
a br. Otakar Michal

Řadový ruský legionář desátník JINDŘICH ŠVORC

Jindřich Švorc se narodil 5. února 1886 v Ohnišově, v rodině obuvníka jako jedno z pěti dětí. Vyučil se knihařem, poté absolvoval jako tovaryš „zkušenu na vandru“, při kterém prošel až na Istrii. V roce 1908 byl odveden do vojenské služby a 28. července 1914 byl mobilizačním rozkazem povolán do armády a zařazen k 30. zeměbranceckému pluku a nasazen do bojů na ruské frontě. Již 30. září 1914 u Komarova padl do zajetí. Vzhledem ke své profesi knihaře se dostal jako zajatec na práci do knížecí knihovny v Tomsku, kde pracoval na opravě knih.

Když se dozvěděl o existenci československých legií, přihlásil se a byl včleněn do čs. vojska 22. srpna 1917 u Baryševky, a to k 8. čs. střeleckému pluku, 10. rotě, 2. četě jako střelec.

Krátce poté byl zařazen do poddůstojnické školy a po jejím absolvování 6. ledna 1918 povýšen do hodnosti svobodníka a ustanoven velitelem družstva. Se svojí jednotkou se podílel na ochraně Transsibiřské magistrály na úseku Sudženské doly – Suslovo.

V červnu 1918 působil u Vladivostoku, v červenci následoval Nikolsk Ussurijský a Spasskoe, červenec až srpen

Snímek 2. čety 10. roty 8. čs. střeleckého pluku v čínském Charbinu

Jsem si ludi pekli, se kladu pojicim se do Vladivostoku sami naci nabit, namu slibovali se nebude vit se zadrzku na stanech jak 24 hodin, a skuticne piku jme jeli az sem, zde ale jme zarazili, pilsa sprava si na Ussuri (Primorskij kraj, kde muj otom se prali jeho dusi Japona, jme muj az jinyj otom vni dake az jinyj), je to v neporadku. Tak co dleba, namu jineho nebylo naci klidni ukat, az li stali jinu namu navoli njeat do Vladivostoku. Dnes ne nemu to se byvalo kdyz muj ote byli peny, sice a Dnes maie muj jez jiu k domovu, proto kazdy se nazei drzel jinu nuchaliti a — nakupit v losni vici a slatki. Tluu nakupen je to take ale napraporobky, kupny kdyz jrcely nymy, co jme vyjeli z Irkutsku medstavame radeni jlet privede kotecky a splo penie padl a drubych netu!

Vlekov polmitten k tomu se jemu se dal do psani, je spet velike zadrzka na cisti, odend do Vladivostoku by nelyo tak daleko (azco pris 700 verst) ale v Primorskijem kraji se jemu Japenci a Rusakami, lito jim porobili jedu jmel a brate kolen poruhalo, proto stymu, no sice je se daji by nechali ti pracky az osjodem odend, ale on jako je moit toho nedbaji. Ted ani nevime jest-li se nyske nase casti malodijji, a myslime si ani otva met jnu sluchy se tre lodi pro nes jnu v Japone kjech mvdach a do Vladivostoku nemohou a tam cekaji pady a sice nes pluk. Kdyz jme opustili Rusku teritoku (nyne nalezuje se na Kinske pidi), doufali

Úryvek z dopisu psaný Jindřichem Švorcem z Charbinu sestře Marii

Tablo Jednoty Československé obce legionářské v Červeném Kostelci, jejímž členem byl i Jindřich Švorc

Ussurijský front, v říjnu Tagil, Lája, Kordon, 59. rozjezd a Vrchní Lok, v listopadu Cholebský závod, v prosinci Kungurský nástup a Krjnsei, v lednu 1919 Sudivoskoe a Yryzany. Za všechny tyto aktivity byl 10. ledna 1920 povýšen na desátníka.

O tom jaké pocity prožívali legionáři, svědčí úryvek dopisu sestře Marii, psaný v Chabrinu, kde čekali na transport do Československa.

„Návrat domů je tuze komplikovaný“, jak píše své sestře v dopise z 15. dubna 1920. Myšlenky všech ale byly silně naměřované k domovu. Velení však objektivně nechtělo zasáhnout silou a čekalo se na vyřešení konfliktu mezi Rusy a Japonci a uvolnění cesty do Vladivostoku. Zatím vyčkávali na čínském území nedaleko Charbinu a lodě čekaly u Vladivostoku. Teprve 6. června 1920 došlo k nalodění jejich pluku na loď CMS Dolar,

kteřá je přepravila přes oceán do Kanady. Odtud 15. července 1920 odpluli na lodi Valencia do vlasti a do Prahy dorazili dne 4. srpna 1920.

Po návratu byly des. Jindřichu Švorcovi uděleny revoluční a spojenecká medaile a měl povoleno nosit legionářskou uniformu. Dne 24. září 1920 byl des. Jindřich Švorc odeslán na voj. velitelství v Hradci Králové k demobilizaci. Jako civilista se zapojil do legionářského hnutí. Svědčí o tom i tablo červenokosteleckých legionářů.

Vzhledem k tomu, že se vrátil jako vdovec, nejprve vypořádal své majetkové poměry. Pustil se do práce ve svém oboru kartonážní výroby. Znovu se oženil, založil rodinu a postupně vybudoval kartonážní podnik, ve kterém zaměstnával až deset pracovníků. Zemřel v 78 letech.

„Snad zde uvidím
slunce zapadat“

Legionář FRANTIŠEK KUTLVAŠR

text br. Erik Štrégl

foto VÚA-VHA Praha a rodinný archiv Petra Švece

Památné bitvy u Zborova se neúčastnili jen bráškové legionáři, ale také rodní bratři. Mezi nimi byli i Karel a František Kutlvašrovi. První ze sourozenců našel na zborovských pláních slávu, druhého zde čekala smrt.

Františkův o tři roky mladší bratr byl po zborovské bitvě vyznamenán a postupně stoupal na žebříčku hodností. V únoru 1919 se stal velitelem 1. čs. střeleckého pluku a do vlasti se navrátil jako podplukovník. Během období první republiky zastával celou řadu významných funkcí, za protektorátu byl aktivní v ilegální organizaci Obrana národa a v průběhu května 1945 řídil při povstání obranu Prahy. Karel Kutlvašr se stal významnou a dobře známou osobností československého odboje i obětí komunistických perzekucí, o které bylo již mnohé napsáno. V jeho stínu se tak zcela ztratil

František Kutlvašr ve stejnokroji posluchače Rolnicko-Inářské školy v Humpolci, červen 1914

starší bratr František, který ve svých nedožitých dvaceti pěti letech padl v záru zborovské bitvy 2. července 1917.

Starší z Kutlvašrů přišel na svět 27. července 1892 na statku v Michalovicích čp. 5 u Německého Brodu do rodiny sedláka. Jeho otec Josef a matka Magdalena, rozená Fikarová, měli dohromady šest dětí, z toho čtyři chlapce a dvě dívky. V létě roku 1899 postihla početnou rodinu krutá rána v podobě otcovi smrti a tak se děti musely, společně s ne zcela zdravou matkou, přičinit o chod hospodářství. František docházel do jednotřídky v Michalovicích, která se nacházela

Studenti prvního ročníku ve školním roce 1912/1913. František Kutlvašr stojí v horní řadě třetí zleva.

Střelec František Kutlvašr ve stejnokroji čs. legionáře v Rusku, zima 1916

v přízemí domku u Kohoutů. Po ukončení školní docházky pracoval na rodinném statku a navštěvoval různé zemědělské kurzy. Vzdělával se i ve svém volném čase, a jakmile starší bratři Václav a Josef plně přebrali zodpovědnost za hospodářství, mohl jít František na vytoužená studia. Ve svých dvaceti letech, v roce 1912, se zapsal do Rolnicko-Inářské školy v nedalekém Humpolci a zabydlel se v místním internátě. Novým ředitelem byl v té době uznávaný autor odborné zemědělské literatury Otakar Březina, který pozvedl prestiž školy a dokonce zavedl i školní stejnokroje. V Humpolci toho času také pracoval mladší bratr Karel u stavitelské a dřevařské firmy Ing. Viléma Jenče. Z rodinných vzpomínek vyplývá, že František byl oblíben jak mezi učiteli, tak i spolužáky a po dvou letech studia narukoval do armády.

V červenci 1914, po vypuknutí války, byl odveden k 21. pěšímu pluku v Kutné Hoře, se kterým zakrátko odjel na ruskou frontu. Jeho působení v Rakouské armádě netrvalo dlouho a již během zimního ústupu pluku od řeky San byl František zajat patrně nedaleko Bardějova 19. listopadu 1914.

Během období, které strávil v ruském zajetí, napsal do vlasti celou řadu lístků. Korespondoval hlavně matce a zbylé dopisy byly adresovány pro bratry Josefa a Václava. František se v nich často těšil na moment, až se celá rodina opět shledá a neopomenul si postěžovat, že mu z domu chodí lístků málo. Podle adres odesílatele můžeme vysledovat místa, kam Františka Kutlvašra zavál osud válečného zajatce. Patří sem hlavně Petropavlovsk v Akmolinské oblasti (dnešní Kazachstán) a také Chersonská gubernie, kde František pracoval na statku barona Svachheima. V kontaktu byl i s bratrem Karlem.

V měsíci září 1916 si František podal přihlášku do československých legií ve Hlinině a 23. září byl zařazen do záložní roty 1. čs. střeleckého pluku v hodnosti střelce. Koncem října byl převelen do 2. čs. střeleckého pluku a v lednu 1917 byl definitivně zařazen ke 2. rotě 1. čs. střeleckého pluku. V této rotě byl

již velitelem jedné z půlrot jeho bratr, zkušený rozvědčík, podporučík Karel Kutlvašr. 2. rota byla toho času přidělena na úseky ruské 53. a 102. pěší divize, kde její příslušníci vykonávali v průběhu února a března rozvedky v nepřátelských pozicích, než se koncem měsíce přesunuli na odpočinek do Alexandrovky u Rozyszcze, kde setrvali až do poloviny května 1917. Odsud došlo k přesunu 2. roty ve směru na Stochod k jiným ruským divizím, ale toto zařazení trvalo jen krátce. Začátkem června 1917 obdržela 2. rota rozkaz k nástupu na frontu nedaleko Tarnopolu a František se tak brzy octl v poškozených zákopech poblíž doposud neznámého městečka Zborov ve východní Haliči. Nastaly horečné dny, během nichž se upravovaly a prohlubovaly poškozené zákopy a atmosféra blížícího se útoku prosycovala ovzduší. Při průzkumných akcích, a také díky dělostřelecké palbě, měla brigáda první ztráty. Brzy se přiblížilo památné ráno 2. července a s ním i poslední Františkov den v životě. Jako příslušník Vašátkovy 2. roty 1. čs. střeleckého pluku se nacházel v momentě útoku společně s dalšími bratry v prostoru předsunuté zástavy Marusja: „*Před devátou hodinou opouštíme zákopy, s nimiž jsme se po deset dní piplali. Jdeme do tak zvaných paralelek, připravených pro výpad. Jdeme kolem Karla Kutlvašra. Stojí před Čěčkovou zemljankou a vesele mává své bývalé rotě. Vždyť v ní má bratra Františka. V paralelkách si nařizují své hodinky přesně podle hodin velitele roty Karla Vašátka,*“ vzpomenu legionář Jaroslav Bukvička, kterého krátce před útokem znepokojila Františkova slova: „*Kutlvašrův bratr František je jat nějakou předtuchou. „Jar-ko,” povídá, „já dnes neuvidím sluníčko zapadat. Tadyhle mám fotografii, dopisy, peníze a tak dále. Dej to bratrovi!” Rozmlouvám mu takové představy a Vašek Soukupů mu dokonce laje. Pět minut před devátou. Přesně v devět se vyjítime.*“

Útok zahájili granátníci 1. čs. střeleckého pluku v 9 hodin a 7 minut, kdy se z Marusji vrhli vpřed proti palbě nepřítel. Záhy přišla na řadu i 2. rota. Františkovu smrt v žaru bitvy

Čerstvě zraněný praporčík Karel Kutlvašr v zákopech u Zborova, červenec 1917

Zveme vás

› do konce roku 2017

Výstava ČsOL „Zborov – 100. výročí bitvy“, Národní památník na Vítkově, rozsáhlá panelová výstava zevrubně popisuje různé aspekty slavné bitvy a zasazuje ji do širšího kontextu. Pořádá ČsOL ve spolupráci s Národním muzeem.

› 29. srpna

Piětní akt u Pomníku čs. zahraničních letců padlých ve druhé světové válce u příležitosti 73. výročí SNP, náměstí Svobody v Praze 6; nástup 8.35 hod.

Piětní akt u Pomníku čs. zahraničních vojáků padlých ve druhé světové válce, Vítězném náměstí v Praze 6; nástup 9:15 na Vítězném náměstí v Praze 6.

Slavnostní shromáždění u příležitosti 73. výročí Slovenského národního povstání, které se bude konat od 10.00 hod. netradičně v konferenčním sále hotelu DAP v Praze 6, Vítězného náměstí 4.

› 2. září

Vojenský den ve skanzenu ve Strážnici, „Zborov – Kobarid 1917/2017“; Skanzen Strážnice, celodenní akce od 9.00 hod. Kromě dvou bojových ukázek se diváci mohou těšit na dobovou módní přehlídku, přednášky o osudech vojáků za první světové války a naučný program „Bez Sokola by nebylo legií, bez legií by nebylo Československa“. Pořádá Jednota ČsOL v Hodoníně.

› 2. září

Muzejní noc „Hoši od Zborova“, Městské muzeum ve Strážnici, akce začíná v 18.00 hod.

Přijďte si prohlédnout výstavu Bitva u Zborova a čs. legie v Rusku v jedinečné noční atmosféře s oživením v podobě vojáků v historických uniformách. Pořádá Jednota ČsOL v Hodoníně.

› 1. září

Vzpomínka na úmrtí E. Beneše, Sezimovo Ústí; začátek piety v 11.00 hod. Pořadatelem je městský úřad ve spolupráci s Hradní stráží.

› 14. září

Vzpomínka na úmrtí T. G. Masaryka, hřbitov v Lánech. Autobus MO ČR bude vypraven v 8.30 hod. od hotelu Legie, Sokolská 33, Praha 2. Zájem o účast na cestě je nutno nahlásit na Sekretariátu ČsOL.

› 14. září

Přednáška „Průběh a význam bitvy u Zborova“, Základní škola Marie Kudeřkové Strážnice, začátek v 18.30 hod., přednáší br. Lukáš Lexa. Pořádá Jednota ČsOL v Hodoníně.

› 16. září

Vzpomínka na plukovníka Františka Trejtnara, pilota 310. československé stíhací perutě RAF u příležitosti 100. výročí narození, centrum Městysu Kunvald, od 10.00 do 21.00 hod. Pořádá Městys Kunvald s podporou ČsOL.

› 16. září

Veteránský revolver – krajské kolo střelecké soutěže. Začátek akce v 10.00 hod. na střelnici v Plzni-Lobzích. Střílet budou tříčlenná družstva. Zájemci se hlásí do 10. září na plzen@csol.cz Pořádá Jednota ČsOL v Plzni.

› 21. září

Vzpomínka na padlé čs. legionáře ve Itálii u příležitosti 99. výročí bitvy o kótu Doss Alto, Památník čs. legionářů na Olšanských hřbitovech v Praze; od 10.00 hod. Pořádá Ústředí ČsOL.

› 22. září

Vzpomínkový akt u hrobu polního pilota letce Bohumila Josefa Dostála, který zahynul první den mobilizace 23. září 1938. Sraz účastníků v 15.30 hod. před obřadní síní hřbitova v Ústí nad Orlicí. Pořádá Jednota ČsOL v Ústí nad Orlicí.

› 23. září

Vzpomínka na obránce hranic z roku 1938 v Lužických horách. V 10.00 hod. výstup na horu Luž, sraz účastníků v Horní Světlé na Myslivnách. Od 14.00 hod. piětní akt u Památníku padlých hraničářů na hraničním přechodu Dolní Světlá-Waltersdorf. Pořádá Jednota ČsOL v Mladé Boleslavi.

› do 30. září

Výstava „Bitva u Zborova a čs. legie v Rusku“, Městské muzeum ve Strážnici, více na str. 49.

› 5. října

Setkání vedoucích představitelů MO a GŠ AČR s válečnými veterány a vojenskou veřejností při příležitosti 74. výročí bojů na Středním východě a 73. výročí bojů u Dunkerque a na Dukle, netradičně v konferenčním sále hotelu DAP v Praze 6, Vítězného náměstí 4; od 10.00 hod.

› do 30. října

Výstava ČsOL „Otto Matoušek: Anabase bezejmenných brášků, Národní památník na Vítkově, více na str. 32.

› 30. října – 16. prosince

Výstava „Slovácká brigáda – Obrana hranic Československa 1918–1919“, Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově. U příležitosti blížícího se 100. výročí vzniku největší dobrovolnické formace popřevratového Československa – Slovácké brigády se uskuteční výstava mapující osudy této jednotky na pozadí boje o integritu nově vzniklého státu. Součástí výstavy bude tematická panelová výstava ČsOL, která bude doplněna řadou informací týkajících se přímo Slovácké brigády, ale i trojrozměrných exponátů, uniform, vojenské výstroje a výzbroje.

Časopis Legionářský směr navazuje na stejnojmenný titul vydávaný Československou obcí legionářskou ve 20. letech minulého století jako týdeník, posléze měsíčník. Jeho hlavním posláním je v době blížícího se 100. výročí vzniku Československa propagovat legionářské myšlenky, odkaz zakladatelů samostatného československého státu a zejména pak ideje boje za svébytnost, svobodu a demokracii v době vzniku samostatného státu, za druhé světové války i v novodobé historii. Časopis je určen pro členy Československé obce legionářské, válečné veterány, sympatizanty a také širokou veřejnost, kterou zajímá tato problematika.

VYDAVATEL: Československá obec legionářská, Sokolská 33, 120 00 Praha 2, www.csol.cz, tel: +420 224 266 235, fax: +420 224 266 274, e-mail: sekretariat@csol.cz **ŠÉFREDAKTOR:** Jiří Filip, tel.: +420 734 315 634, e-mail: tajemnik@csol.cz **EDITOR:** Marcela Volfová, e-mail: volfova@csol.cz **GRAFICKÁ ÚPRAVA, TISK A DISTRIBUCE:** Vydavatelství MAC, spol. s r.o., Na Spojce 968/7, 101 00 Praha 10 - Vršovice **ADRESA REDAKCE:** Československá obec legionářská, Sokolská 33, 120 00 Praha 2 **Uzávěrka čísla:** 28. července 2017, **Evidenční číslo:** MK ČR E 20912, Elektronickou podobu Legionářského směru naleznete na: www.csol.cz v rubrice Projekty. ■

Příběhy sbírkových předmětů Vojenského historického ústavu

br. Zdeněk Špitálník
Vojenský historický ústav

Blůza Roberta Matuly

Jedním z neúspěšnějších výsadek do protektorátu na sklonku války byla skupina Wolfram. Původně šestičlenný oddíl působil na Beskydsku, kde organizoval partyzánskou činnost. Jedním z příslušníků výsadku byl četař Robert Matula (1918–2012), jehož blůza s již poválečnou hodností nadporučíka je součástí sbírky VHÚ.

Blůza britského stejnokroje je vyrobena z vlněného sukna hnědozelené barvy s částečnou bavlněnou podšívkou. Netypický krátký stříh vycházel z tehdy populárních sportovních oděvů. Zobrazený exemplář je označován jako P40 Austerity, tedy jako zjednodušený model. Úsporné provedení kapes a propínacích knoflíků mělo urychlit a zlevnit

výrobu. Na obou rukávech jsou vyšívané obloučky s nápisem „CZECHOSLOVAKIA“ a na pravém navíc tištěný znak příslušnosti k čs. samostatné obrněné brigádě. Blůza byla vyrobena firmou Templeton v roce 1944. Oblíbenou úpravou v poválečném období bylo opatřování blůz tzv. otevřeným límcem. Výsadou příslušníků Zvláštní skupiny D, kteří byli vysazeni v nepřátelském týlu, bylo nošení výsadkářského odznaku nad levou náprsní kapsou stejnokroje, namísto obvyklého pravého rukávu. Pod odznakem je řada stužek vyznamenání. Součástí stejnokroje je i jmenovka Roberta Matuly z pietního aktu v Resslově ulici v roce 1991.

Blůzu věnoval Robert Matula do sbírky VHÚ v roce 1991.

